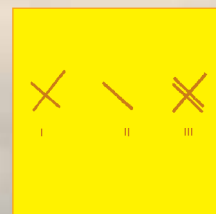

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu

Nohy

Soap opery pro inžoše

Obrázky

Obsah:

O čem se (ne)mluví

Jakub Šofar: **Bloudění hvězdy všemi** (4)

Jiří T. Král: **Královiny** (8)

Z antikvariátních banánovek: Bezpečnostní služba:
Bezpečnostní služba (10)

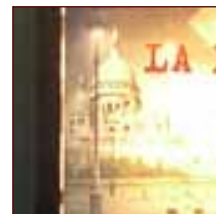

Foto 1

Michal Šanda: **Fotografie** (14)

Strž DA

Veronika Štefanová: **Čerstvé koblihy a skvělý jazz** (28) / Jakub Šofar: **Breptoun čili Breton** (32) /

Jaromír Trpký: **Soap opery pro inťoše** (33) /

Štěpán Kučera: **Kráska na ostří břitvy** (35) /

Štefan Švec: **Antilopě se to plave, když to umí** (35)

Foto 2

Jakub Tayari: **Paříž nevypaříš** (36)

Belle trieux

Martin Vokurka: **Nohy** (80)

Jan Grundza: **Branky body vteřiny** (83)

Zdeněk Mitáček: **Podél trati** (84)

Koláže

Rachel Epstein: **Příběhy z bezprostředního (Ne)Skutečna IV.** (86)

Na titulní stránce: fotografie Michala Šandy (k článku na str. 14)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 7, ročník 11. E-mail: dobraadresa@firstnet.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Štefan Švec. Zástupce šéfredaktora: Štěpán Kučera. Redakce: Václav Dvořák, Martin Groman, Kateřina Komorádová, Michal Šanda, Jakub Šofar, Petr Štengl, Martin Vokurka, Pavel Voňka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafina a FirstNet a. s.

SYSTEM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevrou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám naepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

Literární zádrhel

Ondřej Lipár

Zdrobňuje
postupně se jí
scvrkává svět
do chatiček
a obídků

Ctí tradice
ctí barvu i chuť
utopí den
v kávičce

Komentář k básni

Když je básník
píáristou
nezdrobňuje
zdrobňuje ostatním

Jeho obídky a kávičky
nejdou
obídky a kávičky
když jim tak neříká

Na myslí mu tane
Lorelei
ruka však píše
L'Oréal

Karl Thurgau von Jabkowicz

Naši milí,

pořád do nás někdo hustí, že literatura, na-
jmě poezie, pracuje s obrazem, s vizuální
metaforou, že jazyk má své odstíny a jisté
texty září. Pomalu to vypadá, že beletrie je
vlastně pokračování výtvarného umění ji-
nými prostředky.

A to zas ne. Protože Dobrá adresa jde
vždycky ve všem proti proudu, rozhodli
jsme se demonstrovat pravý opak. Na zají-
mavých fotkách vám ukážeme, že obraz je
vlastně literatura, může mít svou syntax,
styl a pointy. Tak se mrkněte na naše obra-
zové číslo. Jo, nějaká písmenka jsou kolem
pro srovnání taky.

Příjemné listování, teda vlastně rolová-
ní, přeje za celou redakci

Štefan Švec

O čem se (ne) mluví

Bloudění hvozdý všemi (7)

Jak jsme slavně potřeli celý svět, tedy aspoň ty země, kde honit puk čili touš po leďě něco znamená. Určitě je třeba přivítat, že se k dělení koláče začíná přibližovat s vidličkami více mančaftů, i ze zemí, kterým jsme se dříve vysmívali. Co je však klasickou kaňkou na jinak pěkném sportovním podniku (jak by snad ještě možná napsal nějaký překladatel), je spojování sportovního úspěchu s politikou. Proč předává medaile našim hráčům profesor z Hradu a natrásá se u toho, jako kdyby bez něj nedošlo ani na medaili bramborovou, tomu věru nerozumím.

Samozřejmě že tomu rozumím, ale docela mě to sere. Možná ale, že Jakl brousil Jágrovi brusle a Hájek vysvětlil mančaftu, že oni zcela určitě nepocházejí z opice. To se pak omlouvám, sorry vole. Že pak dvě hlavní politické strany na poslední chvíli semlely Jágra a Růžičku, k tomu už není co říct. Vůbec nejde o nějaké body sportovní, ale jen o body těch vesmíranů.

Ostatně mě napadá – jít do voleb s podporou nějakého mimozemšťana není tak špatný nápad.

Ale pojďme dál, ať nezabloudíme.

Není nic trapnějšího než číst sobotní noviny po prvním dni voleb v pondělí ráno, když už jsou karty vyloženy na stůl. Někteří hrdinové z textů jsou již v propadlišti dějin, jiní vybíhají poprvé na jeviště a nikdo neví (ani oni sami), zda umějí hrát. I když hrát nemusejí umět, hlavně aby dobře poslouchali režiséra a přesně věděli, kdy a kolikrát se jít děkovat.

Ale pojďme dál, ať nezabloudíme.

V A2 recenzoval někdy na počátku roku Pavel Šidák *Básnické spisy Bohuslava Reynka* (2009). Na konci článku, se kterým souhlasím a podepisuji, píše o vydání povinně: *Je pečlivě vypravené...* Jenže buď ho zcela přemohla krása Reynkových veršů, nebo se prostě špatně díval. S pečlivostí to v Arše a Petrkově nepřeháněly. Oni jsou to pro většinu čtenářů prkotiny, ale u sazby poezie vadí i to, co u prózy nezaznamenáme. Oči vnímají sazbu daleko pečlivěji, protože „kontrolují“ daleko menší prostor. Jelikož jde o druhé vydání, předpokládám, že byla použita původní sazba, pak samozřejmě její prohlédnutí nějakým „technickým“ redaktorem je otázka jednoho odpoledne. Pokud je to sázeno znovu, pak byl odpovědný redaktor nepozorný. Nerozlišování divisu (-) a pomlčky (–) mně u poezie vadí, zvlášť když je to v jednom verši (viz báseň *Bílý šerík* na s. 21, *Moucha v lampě* na s. 274 a všude jinde). V oddíle *Chronologie života a tvorby* jsou

školácké nedodělky, které se učí odstraňovat redaktorský elév úplně na začátku své výchovy. Nesjednocené psaní letopočtů, jednou 1919–21, podruhé 1992–1993. Jednou jsou uváděna jména celá, podruhé krácená (Vlast. Vokolek), potřetí jen iniciála. U výčtu jmen první jen s iniciálou jména, druhá vypsaná (J. Pohanka, Jiří Šerých). Zlom jména J. / Pohanka. Jednou St. Říše, podruhé Stará Říše. Zlom obce St. / Říše. Ve větě vložené do závorek jednou na konci tečka je, podruhé není. Píše-li se o Francii, pak edice Rozmluvy nemůže vycházet v Anglii, ale ve Velké Británii. To jen tak, co jsem viděl na první pohled, abych nebyl přirovnáván ke statisticky nasměrovaným publicistům.

Pečlivě připravené to není.

Ale pojďme dál, ať nezabloudíme.

Zase po čase něco z oblíbeného *Metra*. Titulek z 1. června: *Prdy už vám nemusí smrdět*. Ještě před pěti deseti lety nemyslitelný nadpis. Pokud by v něm muselo figurovat označení pro „vypouštění síly“, pak by se vypomohlo slovem „větry“ nebo vůbec nějakým opisem. Na konci první dekády 21. století se už nikdo za prdy nemusí stydět.

Ale nám, starým sprostákům, se takovýhle jazykový liberalismus moc nelíbí. Kde je nějaký stud! Kde je smysl pro vyváženost! Kam se ztratil slušný člověk?

Ale pojďme dál, ať nezabloudíme.

Z oblíbeného katalogu pro celou rodinu POPRON, z nabídky na léto 2010.

Pouzdro na mléčné zuby

Pro všechny, kteří si na památku chtějí schovat mléčné zuby dětí, nabízíme dřevěné pouzdro s veselým klaunem. Bude je střežit pod svou pestrobarevnou čepicí, aby se neztratily. Různé vzory dle momentální skladové zásoby.

Rozměry: 7 × 4 cm

Ale pojďme dál, ať nezabloudíme.

Začínám být notně nervózní. Už dlouho ke mně nedoputovala nějaká kulturní

Titulek z 1. června: *Prdy už vám nemusí smrdět*. Ještě před pěti deseti lety nemyslitelný nadpis. Pokud by v něm muselo figurovat označení pro „vypouštění síly“, pak by se vypomohlo slovem „větry“ nebo vůbec nějakým opisem. Na konci první dekády 21. století se už nikdo za prdy nemusí stydět.

petice za něco nebo proti někomu. Že by české múzy prožívaly jarní lásky a nestihly si všimnout vši špíny okolo? Nebo co?

Co takhle Šrámek? Myslím Fráňu, ne lidoveckého veterána. Proč se hergot nerecituje? Viz: *Dvě stě malých cigaret / na tu bolest prasklo. / Pramen rudý zvolna přetek, / pak to zase splasklo.*

Za Šrámkou! Za literaturu! Za kulturu! Za rodinu! Za...!

Ale pojďme dál, ať nezabloudíme.

Nakladatelství TORST spustilo 14. června 2010 výprodeje knih v prodejně v Opatovické ulici (nejen svoji produkci). Řekl jsem si, že mě to nezajímá. V pondělí. V úterý jsem si řekl, že bych se tam jen tak mohl podívat. Ve středu jsem trucoval. Ve čtvrtek jsem to už nevydržel a vyjel.

Utratil jsem asi 1700 Kč, doma jsem zjistil, že jednu z nakoupených knih mám, a zabral jsem ženě další prostor, kde mohlo být povlečení pro návštěvy nebo něco mnohem podstatnějšího než knihy.

Jo, rok 2010 je zase rokem knihy. Stejně jako roky 2009, 2008, 2007, 2006, 2005, 2004, 2003, 2002, 2001, 2000, 1999...

Ale pojďme dál, ať nezabloudíme.

Přes 21 let jsme spali se ženou v manželské posteli zakoupené ještě na novomanželskou půjčku. Překližka, formaldehyd,

M o u c h a v l a m p ě

Po stínidle lampy šedá moucha křepčí křečovitě: jako oko, jež mdlá síť potrhavši krásy hledá...

V démantové stvůře hlavě plamen - sipavý, brouk rudý v skrytu rozpálené hrudy - tetelí se nedočkavě.

Neustane moucha vztekla. Najde ukojení? Ach ne. Střevlík perverzemi páchne. Do kusadel se mu smekla...

Země pokladů je sluje. Kostí modliteb tam chřestí v tlamě nezměrného Scestí pod maskami, jež jas kuje.

Z jakési nostalgie (chodil jsem si před velkou listopadovou kapitalistickou revolucí pro samizdatové vydání do korektorny Melantrichu, kde přijímali potrubní poštou „korektury“ Jaroslav Jírů a Alexandr Kliment) si pořizují alespoň sobotní vydání, ale čas věnovaný jeho prohlídce se stále zmenšuje.

potřeby vyprávět. Co si o tom myslíte?

Petr Fischer: Mě kniha baví tím, že nikoho nesoudí. Přenechává na čtenáři soud o přechodu z reálného socialismu do reálného kapitalismu. Hrdinka stojí na straně socialismu, což nebývá v dnešní české literatuře zvykem. Můžu se do ní zkusit vžít a prožít svou vlastní transformaci.

Řekl bych, že hrdinka prezentuje vůbec nejobecnější typ, který v současné české situaci existuje. „Určitá buzerace je v životě nutná,“ říká a obhajuje tím násilí k udržení pořádku. Kniha naráží na podloží nenávisť vůči jinakosti, které má až fašistické rysy.

Josef Chuchma: Nesouhlasím, že recenze jednoznačně vyjadřují zklamání. Jak které, jak v čem. Nejvic to asi zatím autorce osolil Ondřej Horák v *Hospodářských novinách*, který jí vytýká publicističnost; ale podle mě Horák v té recenzi argumentoval málo a snad i tupě – prostě ho ta kniha takzvaně nebavila. Musím to tak říct, i když jsem na slovo „bavit“ už značně alergický.

Nesouhlasím ale ani s Petrem Fischerem, že kniha ukazuje přechod z jedné doby do druhé. Pro mě ten román coby společenská výpověď končí tehdy, když konstruuje téměř apokalyptický obraz polistopadové reality v novoměstě Krakov. To považuji za literátštinu, umělý konstrukt, jehož tuhost se dostává do čím dál většího napětí s velmi živým jazykem Petry Hůlové. Čím detailněji tu „apokalypsu“ vykresluje, tím je mi její text protivnější.

Adam Drda: Já jsem na té knize taky oceňoval jazyk. Vzhledem k té hlavní postavě je přirozený, „nevrž“, nejsou tam toporné dialogy, což zní jako banalita, ale v současné české próze mi to přijde neběžné.

Zároveň se mi ta věc zdá prvoplánová a strašně hladká. Dobře se čte a člověku se líbí, dokud nad ní nezačne přemýšlet. Co ta próza sděluje jinak než běžná publicistika? Hrdinka žije ve vykořeněném panelovém městě, kde lidi ztratili práci. Takže ta slečna, která nemá zrovna silné zázemí doma, začne cítit stesk po starých časech, najde si nějaké symboly stávajícího bordelu (squatterů a „cikány“)… Je to takové „angažované“ psaní, včetně vděčných kulis přehnaně přízračného prostředí.

Jana Klusáková: Jak se tam šíří podivná choroba, vysoušející bažiny, z města se nikam nevyjíždí…

munismu krajin obyčejný lidí jenom touk, kolik potřebovali. … S novou dobou začaly krádeže ve velkém.“

Adam Drda: Ale to přece neříká Hůlová. To říká hrdinka a k jejímu myšlení to patří.

Jana Klusáková: Já vím, ale zdá se mi, že se s ní v tom momentu ztotožňuje. Navíc tomu hrdinčinu dogmatismu nevěřím.

Věříte jí, že čte Klementa Gottwalda?

LN Zůstaňme chvíli u hlavní postavy: po pravdě řečeno jí taky nevěřím. Petra Hůlová provádí cosi jako ostravská fotografka Dita Pepe, která se v cyklu Autoportréty převlékala za fotografované osoby. Hůlová se ve Strážcích občanského dobra převléká za komunistku, v knize *Umělohmotný třípokoj za prostitutku*, ale stále stejně to píše stále stejná literátka. *Komunismus se kreslí z pohledu desetiletého dítěte – jako bylo Petře Hůlové v roce 1989.*

Tak asi do strany 75 jsem si říkala, že je to dosud nejlepší Hůlová. Takto popsat „totáč“ očima malé holky se tady ještě nikomu nepovedlo. Ale v té další části jsem měla naopak pocit, že je to její dosud nejhorší próza.

Jana Klusáková

Petr Fischer: Neumím rozlišit, co si v té knize myslí Petra Hůlová. Když se jí zeptáte, v obranném postoji řekne, že neví, kde je to ona a kde jenom její hrdinka.

LN Když píše v úvodu „sedím a na klíně mám při tom rozevřeny spisy Klementa Gottwalda“, je to jen apartní obrat, který chce trochu zaprovokovat.

Petr Fischer: Rozhodně hrdinka není dogmatička v tom smyslu, jako bychom si představovali Grebenička nebo Filipa. Je to člověk, který se snaží po svém porozu-

zivotu
není
ců ne
– v k
jednu
tam p
S t
klidn
nistk
bylo
vrato
cisti
ného

Josef
je pře
je. V
dentů
zůsta
a mě
stojí
ných
talisn
pozic
člově
Úp
mysl
konc
tem,
že op
mavá
tově
text s
dový
ly, k
princ
ně „s
vypra
slouž
plněr
je to
sky
Krak

Jana

Josef
Prost
marx
nasm
v té k
kladl
jedno
Na
prom
i žito
matk
lišně
byla

místy skutečné dřevo. Na začátku měsíce lásky, v květnu 2010, jsem vzal krumpáč a postel jsem rozflákal. Na cucky. Na štěpiny. Na párátka. Včetně lamelového roštu. Nebylo to ani moc fyzicky náročné. A potěšilo to.

Tak jsme začali spát na zemi jak za starých časů. Po 14 dnech jsme si šli koupit postele nové. Prodejna v centru Prahy, sklad na okraji Prahy.

Dopravíme vám to, samozřejmě, cena dopravy je 7 procent ceny.

A když bychom si koupili tady tu skříň?

Tak ji samozřejmě taky dopravíme.

To ano, ale za kolik?

No vždyť jsem vám to řekla, za 7 procent ceny.

Počkejte, takže čím více si koupíme, tak bude ta doprava vlastně pořád dražší?

No, když to říkáte takhle, tak to vypadá, že je to tak.

Jak to vypadá, že je to tak, když je to tak!!!

Moje žena to pořád nemohla pochopit, ale já ano. Takový postup je úplně v pořádku. Protože jsem v rodině spíše přes zahraniční politiku, bezpečnost a tak podobně, jsem v obraze. Nedávno jsem se o tom poučil v knize *Česká zahraniční politika v roce 2009*, kde se v kapitole o bezpečnosti a o Armádě ČR píše:

Předchozích 15 vozů [Iveco] stálo necelou půlmiliardu (jeden vůz tak přišel na zhruba 33 mil. Kč), kdežto na 90 vozidel „získalo“ ministerstvo „množstevní zdražení“, neboť při ceně 3,6 mld. Kč jeden vůz vychází zhruba na 40 mil. Kč. Při zbrojních projektech nejsou počty nikdy jednoduché, nicméně cena LOV Ive-

co je velmi zarážející např. také proto, že před zhruba dvěma lety nakupovala obdobné vozy norská armáda za cenu v přepočtu zhruba 9 mil. Kč za kus. Přestože měnové posuny a technické specifikace mohly cenu výrazně proměnit, lze jen velmi těžko uvěřit, že 4,5krát vyšší cena je výhodným nákupem.

Já to chápu, čím více si koupíš, tím více platíš, protože na to máš. Kdo má, ať platí.

Ale pojďme dál, ať nezabloudíme.

Pořád ještě čtu *Lidové noviny*, i když Balšínkova parta nejlepších novinářů zatloukla do jejich rakve zvlášť kalený hřeb. Prodejnost se nějak nezvýšila, a tak se umrtvení jen prodlužuje. Ale to je problém managementu, čtenáře malý náklad nezajímá, chtějí dobré noviny.

Z jakési nostalgie (chodil jsem si před velkou listopadovou kapitalistickou revolucí pro samizdatové vydání do korektorny Melantrichu, kde přijímali potrubní poštou „korektury“ Jaroslav Jirů a Alexandr Kliment) si pořizuji alespoň sobotní vydání, ale čas věnovaný jeho prohlídce se stále zmenšuje. Netvrdím, že za to nemohou internetová vydání, ale nepočtu si.

Jednou z rubrik, která byla nově zavedena, je diskuse nad knihou, filmem, událostí, fenoménem, ve formátu 4 diskutující + moderátor. Nefunguje to. Pokaždé je to ve stylu chytré horákyňe, napůl pěšky, napůl vozem, napůl oblečení, napůl nazí. 15. května diskutovali, tištěná podoba má název *Přečtujeme Petru Hůlovou?*, Josef Chuchma, Petr Fischer, Adam Drda, Jana Klusáková (což je žena, jejíž datum narození nenajdete absolutně v žádné encyklopedii, asi se vůbec nenarodila) a moderátor Tomáš Němeček o poslední knize Petry Hůlové *Strážci občanského dobra*.

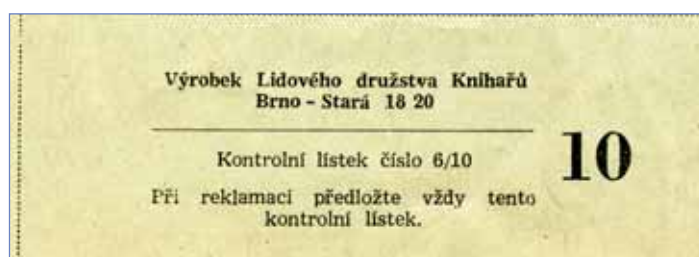
Připadá mně to pokaždé, že redakce (neboť ta odpovídá za výsledný „sestřih“) stále ještě neví, zda je ten klábos určený obyčejným čtenářům, nebo těm diskutujícím a několika jejich druhům ve zbroji. Petr Fischer, který je „normálně“ asi nejserióznějším a nejschopnějším popisovačem „kulturních zážitků“ pohybujícím se v českém tisku, se schopností velkého a poučeného přesahu, zde třeba říká: *Neumím rozlišit, co si v té knize myslí Petra Hůlová. Když se jí zeptáte, v obranném postoji řekne, že neví, kde je to ona a kde jenom její hrdinka.* Tohle může říkat šéfredaktor nakladatelství při mudrování s posuzovatelem, zda knihu vydat, ale žádného čtenáře to nenapadne, protože mu to je úplně fuk, co si kdo myslí a za koho si to myslí.

Jako kdybychom stále sklízeli plody toho, že se pořád každý zabývá autorem, proč si to myslel, když to napsal, pořád se pinká na jedné straně hřiště, ale nikoho nezajímá proces čtení. Ano číst se musí, čte se málo, to říkat umíme, ale jak se čte, jak to lidem v hlavě přitom vrčí, jako programy se zrovna připojují z mozkového harddisku, proč to je zrovna tak, jaký je rozdíl při čtení dialogu a popisu, jak se to přečtené ukládá nebo zapomíná, jak se to pak objevuje v neočekávaných chvílích.

Chce se mi říct, tak to máš teda blbý, Petře Fischere, když neumíš rozlišit, co si v té knize myslí Petra Hůlová. Jenže všem ostatním je to ganz egál a s kvalitou její knihy to nemá vůbec nic společného. Jestli si teda rozumíme...

Ale pojďme dál, ať nezabloudíme.

Abych úplně nezlenivěl, začal jsem sbírat ty drobné kupony, jež byly vkládány do knih, ještě než se z knižní výroby stala pásová výroba cviček. Zjistíte-li chybu, s tímto kuponem vám knihu vyměníme. Chtěl bych se vydat do minulosti s vějířem tohoto drobného merkantilu a vyžadovat výměnu. Ne kvůli vadným knihám, ale kvůli lidem. Někde je chyba v systému, mohli byste se na to podívat, kuponů mám habaděj...

Jakub Šofar

Královiny

Sentimentální historka Josefa Chuchmy

Jeden se obává, že dáte-li novináři z kulturní rubriky do ruky pero, on hned zplodí sentimentální historku. Nedávno nás o tom přesvědčil Josef Chuchma z Mladé fronty Dnes glosičkou o tom, jak mu pod nosem v tramvaji smrděla bezdomovkyně. „Ucítl jsem ten van. (...) Těžký odér dlouhých dnů nebo spíš týdnů bez vody, který se nám, takzvaným spořádaným lidem, usazuje v chřípí a drží se v něm dávno poté, co se vzdálíte od epicentra toho pronikavého, kyselého, šfavnatého smradu, té esence sociálního propadu. Choulila se – zády ke všem – na konci té řady sedadel, do níž jsem si přisedl. Ti, kteří se usazovali na protější sedadla, vzápětí zase znechuceně vstávali, tramvaj byla poloprázdná a bylo kam odejít. (...) Ale naproti mně seděla mladá žena s hezkým, oduševnělým obličejem. (...) Stoicky zavanům odolávala. Dělal jsem směrem k ní jakési úšklebky ve stylu: To je co? Nereagovala. Po několika stanicích, u Anděla, vstala a chystala se vystoupit. (...) Jemně se dotkla čpící ženy, která k ní unaveně zvedla tmavé oči své mladé, ale zašedlé tváře. Vložila jí do klína složenou dvousetkorunu, cosi jí tiše řekla a vystoupila. Na refýži jsem se za ní obdivně díval, snad jí chtěl i něco říct. Ale bylo mi trapně.“ Trapně je ovšem především čtenáři, když se

bezdomovkyně choulí jako v šestákovém románě sledovaná takzvanými spořádanými lidmi. A když se Chuchmovi nepodaří upoutat pozornost hezké ženy, chytí se za nos a lká nad svojí ztrátou, kterou musí přetavit do obecné morality. Abychom rozptýlili všeobecné rozpaky nad takovými výlevy, zkusme si představit, co asi bezdomovkyni říkala ona mladá žena. Je totiž možné, že zatímco se Chuchma dojímal až k slzám, ona jí vložila do ruky dvě stovky a věčně řekla: „Ahoj, mami.“

Sovy nejsou, čím se zdají být

Jednoho vždycky zarazí, že někdy dáváme faktům úplně opačný význam, než ve skutečnosti mají. To se nedávno stalo Kateřině Bečkové v knize o nádražích a železničních tratích v hlavním městě. V jedné popisce k fotografii zde o několikrát přejmenovávaném Masarykově nádraží tvrdí: „Od roku 1952 neslo zcela apolitický název Praha-střed.“ Je to maličkost, pozoruhodně ovšem vystihuje často zmatené diskuse o naší minulosti. Název „Praha-střed“ byl totiž navýsost politický: jeho jediným účelem bylo přispět k vymazání zakladatele státu z obecného povědomí. A co z toho vyplývá? Opravdu pochopit minulost lze až tehdy, kdy přijmeme fakt, že ideologie

Jeden se těší, až uvedenou argumentaci použije vůči Šimečkovi jeho soused z domu, který měl po celý život třikrát větší plat a dostal pak tomu odpovídající důchod, ale protože si užíval bezstarostného života, nemá nyní na nájem, a tak si potřebuje od Šimečky půjčit. A protože Šimečka nic moc nevlastní, bude si muset na sousedův dluh půjčit u banky. Jeden Šimečkovi přeje veselou budoucnost, která vyplývá z jeho schopnosti zorientovat se v globálních problémech.

komunistického režimu zasahovala do všech sfér tehdejšího života. Jinak za chvíli budeme věřit tomu, že spartakiáda byla jen jinou variantou všesokolského slé-
tu.

ko on, a teprve poté udělal skutek dobré vůle a případně mu půjčil.

Globální problémy jsou vážně zapeklitá věc

Jeden asi nechápe nějaký důležitý aspekt dnešních globálních problémů. Upozornila ho na to úvaha Martina M. Šimečky v časopise Respekt, který pranýřuje myšlenku nově vznikající vlády odmítnout půjčku krachujícímu Řecku, s nímž je Slovensko svázáno společnou evropskou měnou. „Pokud vláda opravdu dodrží svůj předvolební slib, bude to sice důkaz její zásadovosti, ale bohužel také důkaz o její provinční neschopnosti zorientovat se v globálních problémech,“ píše Šimečka. Jeden se těší, až uvedenou argumentaci použije vůči Šimečkovi jeho soused z domu, který měl po celý život třikrát větší plat a dostal pak tomu odpovídající důchod, ale protože si užíval bezstarostného života, nemá nyní na nájem, a tak si potřebuje od Šimečky půjčit. A protože Šimečka nic moc nevlastní, bude si muset na sousedův dluh půjčit u banky. Jeden Šimečkovi přeje veselou budoucnost, která vyplývá z jeho schopnosti zorientovat se v globálních problémech. Jistě totiž nebude tak provinční, aby nutil souseda žít za stejné peníze ja-

Mírový sex aneb Konec omlouvání za historické křivdy

Jeden je nadšený nápadem mladé japonské doktorandky historických studií Anri Suzuki, která nabízí svým čínským kolegům sex jako vykoupení za invazi z roku 1937. Jde o opravdu inspirativní řešení historických křivd: konečně je možné skončit s věčným omlouváním. Je jen škoda, že nás v nedávné minulosti přepadli Němci, kteří raději roztáčejí hospodářská kola Evropy, než aby byli doma se svými nevzhlednými ženami, či Rusové, kteří se ze stejného důvodu upíjejí k smrti. Měli bychom se proto modlit, aby nám někdy vyhlásily válku Francie či Španělsko. Do té doby ale lze řešení mladé Japonky rozšířit i na ostatní mezilidské konflikty. Kupříkladu Pražáci by takto mohli zahojit staré nepřátelství s Brňáky. Jeden už běží vysvětlit sousedově ženě, jak by mohla odčinit fakt, že její opilý zákonný partner nedávno ztropil výtržnost v domě.

Jiří T. Král

Další glosy najdete na
www.kral.bloguje.cz

O
čem
se
(ne)
mluví

Z antikvariátních banánovek

BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBA

ČASOPIS
PRO ÚŘADY, SBORY
A ORGÁNY
BEZPEČNOSTNÍ
V ČESKOSLOVENSKÉ
REPUBLICCE

HLAVNÍ REDAKTOR
VRCHNÍ VELITEL UNIFORM, STRAŽE, BEZPEČNOSTI
JUDr. KAREL TOMEK
SPOLUREDAKTOR
PLUK. ČETN. JOSEF JEŽEK

2. Č. ROČNÍK V.

OBSAH:

Dr. Oldřich Tomáček, prof. polit. chemie Karlovy university: Ještě několik poznámek k součinnosti chemika a pátrací službou.
•
Dr. Sejnoha: Signalement.
•
L. Czupřík: Svěpomocná opatření železnice proti krádežím.
•
Ing. Bohuslav Beneš: O jedech.
•
Jan Prunár: Pro vícejší poměr veřejnosti k četnictvu.
•
Josef Petr Bulán: Vědecká policie.
•
A. F. Bendl: Lákání klenotů.
•
Dr. W.: Oddělení „G“ americké policie.
•
Božar hol.: Až v ohni tábora...
•
EF. Č.: Značky žemeslných žebřáků.
•
Bohuslav K.: „Lupič“ na četnické stanici?
•
Karel Bajsta: První služební úspěch zavedení Kroupy.
•
Jan David: Hašiš a kannabinismus.
•
Fr. Kocián: Nedopatření, omyly a podvody s poštovními poukázkami a složenkami.
•
Odpovědi na dotazy.

PODACÍ ÚŘAD PRAHA 28

Bezpečnostní služba byl časopis vycházející pro potřeby úřadů, bezpečnostních sborů a orgánů v Československé republice. Později změnil podtitul na Časopis policie a četnictva Protektorátu Čechy a Morava. Celkem vyšlo 11 ročníků (1931–1941).

Bezpečnostní služba

ET. Č.:

Značky řemeslných žebráků.

S žebrotou i s žebrotou řemeslnou setkáváme se denně v domech i na ulicích. Jest třeba o této věci promluvit opět jednou v tomto odborném časopise. Žebrota byla ovšem vždy, provozuje se dnes a bude se provozovati i v budoucnosti. Dnes jest její příčinou jistě také krise na poli potravním, krise v obchodech a podnikání, kdy mnozí obchodníci, kteří v obchodě přepnuli, byli neopatrní nebo lehkomyšní, skončí svoje podnikání jako žebráci. Tyto okolnosti vedou k tomu, že za dnešní hospodářsky tak kritické doby se posuzuje žebrota celkem velmi shovívavě i před úřady a soudy, i když se tam neschvaluje. Mezi nešťastné lidi, kteří to v životě dopracovali až k žebrácké holi, vniká však proud lidí, kteří se práci vždy vyhýbali a žebrají řemeslně. Bezpečnostní orgánové taková individua dobře znají. Žebrají ve městech i po venkově a předstírají, že hledají práci. Jsou-li tací lidé zadrženi, vidíme, že jsou již obvyčejně mnohokrát trestáni pro podobné přečiny a pro potulku a že začali tento život již velice dávno. Právě tito lidé vzbuzují největší zájem strážců bezpečnosti, a to hlavně svojí drzostí a neomaleností při vymáhání darů a podpor. Tito lidé tvrdí, že mají hlad, nevezmou často však nabízený chléb, ba ani jiné jídlo; hledí využití čas co možná nejintenzivněji, jdouce po určitých místech a bytech žebrotou. Již dávno bylo pozorováno, že k vzájemnému dorozumění užívají značek, které umožňují, že řemeslní žebráci-kolegové projdou za týden

obvod, který řemeslný začátečník neprojde ani za čtvrt roku.

Věc byla zjištěna takto:

Obecní tajemník jednoho města v Čechách vyšel do chodby podívat se, kdo zvoní. Pozoroval hlídkou ve dveřích, jak jakýsi tulák, který se neustále opatrně rozhlížel, prohlížel velmi pozorně stěnu vedle dveří. Tajemník otevřel proto dveře bytu a zavolal si ho dovnitř. Je konečně vedlejší, jakou cestou a po jaké rozmluvě a výmluvách tulákových dospěl onen tajemník k vyjasnění tulákovy zájmu o značku, která byla nakreslena na stěně a o niž jevil tolik zájmu. Uvedeme jen, že tajemník prošel poté všechna poschodí velkého činžovního domu, v němž bydlel, a že u všech dveří našel slaboučké, jen škrábnutím tužkou provedené značky, které na obrázku reprodukuje.

Značka I. představuje křížek. Mohli bychom snad symbolicky v tom vidět kříž, který děláme nad člověkem ztraceným, nebo snad usuzovati i, že tento šikmý křížek má být kozlík, na který klademe při řezání dřevo, nebo znamená skládací židličku či něco podobného. V každém případě znamená to cosi, na co se kolegové žebráci mohou bezpečně spolehnouti. Znamená to pro ně, že zde bude s člověka sejmut kříž starosti; tedy prakticky že zde dostanou almužnu.

Značka II. znamená linii, linii jaksi bez konce. Znamená to, že tady jednají přímo, že to jde bez zastávky, bez zdržování, bez dlouhého rozhodování, co dáti. Prakticky to znamená: zde se dostanou pouze lístky a „žebračky“. Fakt má zde opravdu svůj vztah k symbolu, protože žebrák musí se

„žebračkami“ jít rovnou dál, aniž by si dovolil zastávku ve strážnici či na úřadě pro peníze (ač-li se ovšem řemeslnému žebráku nepodaří prodati je se slevou slušnému ubožákovi).

Značka III. je jaksi souhrnem nebo součtem obou prvních značek. Jakýsi součet životních podmínek, cosi pro život neřemeslného žebráka potřebnějšího, než jsou peníze a lístky. Prakticky to znamená, že se zde uznává právo člověka na okamžité ukojení hladu. Pro řemeslné žebráky to tedy znamená, že zde dostanou potraviny. Kolem této značky jde se tedy klidně dál – škoda času.

Značka IV. znázorňuje kroužek. Hledáme-li v ní symbol, můžeme říci, že je to nula, bublina, nic. Prakticky to znamená, že se zde nic nedostane.

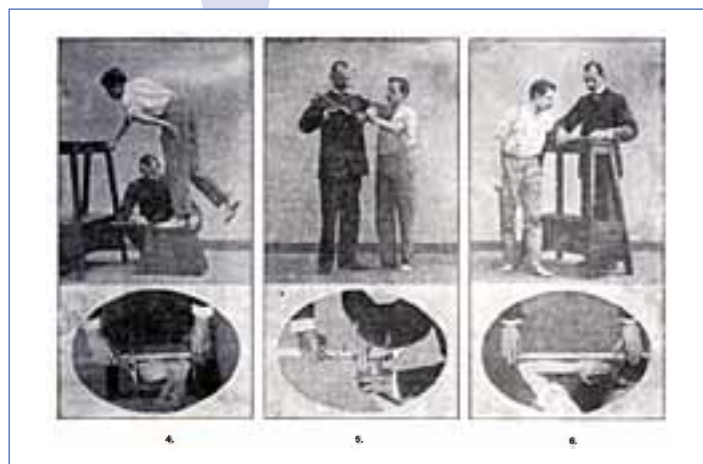
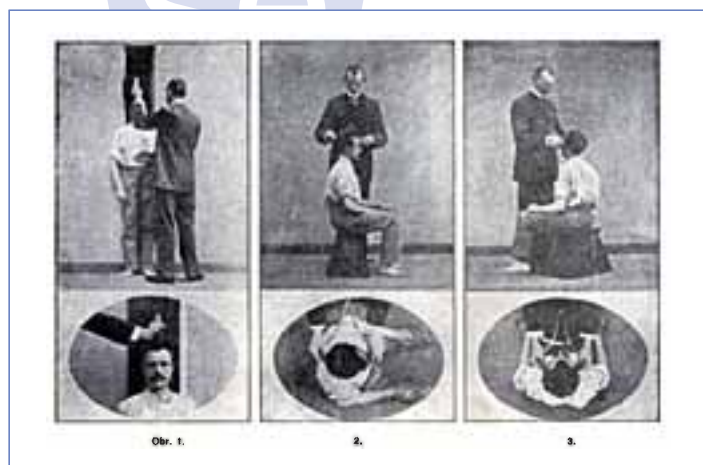
Značka V., kroužek přetržený čarou, navazuje jistě na značku předposlední; symbolicky říká, že nakreslený kroužek byl po napsání nebo po vyrytí shledán jako špatná značka, jako značka nepřiléhavá. Prakticky to znamená pro řemeslného žebráka, že ta bublina praskla, že zde dostane vynadáno. Takové dveře mají řemeslní žebráci v úctě, těch se jistě nedotknou.

**Dr. Šejnoha:
Signalement.**

Roku 1870 přišel Bertillon na myšlenku využití měření tělesného pro kriminální službu a uspořádat také sbírku fotografií u pařížské prefektury, na základě antropometrie. Po něm byl celý systém nazván systémem Bertillonovým a ovládal po dobu čtyřiceti let evropskou kriminologii.

Měření zabývají se jedenácti nejdůležitějšími rozměry. Jsou to:

1. výška tělesná,
2. šíře rozpiatých paží,
3. výška měřeného vsedě,
4. délka hlavy,
5. šířka hlavy,
6. šíře kosti jarmové (místo původní šíře pravého ucha)
7. délka pravého ucha,
8. levá noha,
9. levý prostředníček,
10. levý malíček,
11. levé předloktí.

Prakticky tedy znamená to toto. Budou měřeny dvě osoby, jedna r. 1893, druhá 1896. Prvá se jmenuje Novák, druhá Kadlec.

Novák měří: výše těla 1715 mm
rozpětí 1675 mm
v sedě 894 mm atd.

Kadlec měří: výše těla 1700 mm
rozpětí 1655 mm
v sedě 890 mm

Novák je tedy zcela jinou osobou než Kadlec.

Boža z hol.: Až v ohni táboru...

Bůh ví, jak se dostal povoz cikána Tončo Šava, naložený špinavými a zapáchajícími hadry, černými, umouněnými a úplně nahými cikánaty, na dobytčí trh v Bělíně. Mimoto byly na voze ještě tři černé, špinavé cikánky, z nichž nejmladší, Pipírka, byla pod vrbou sezdaná žena Tončova a ostatní patřily do rámce rodiny. Povoz musel projeti třemi četnickými rayony. Pravděpodobně využil Tončo velké frekvence na silnici, zakryl si vůz jako trhovec a přilepil se za některý povoz, kterých jelo do Bělína velice mnoho. A kdyby i nakrásně jej byli četníci zastavili, nemohli mu nic vytknouti, neboť měl kočovný list i legitimace v pořádku. K večeru rozbil Tončo svůj stan za vesnicí Jarinou a krmil koně nakradeným senem, pekl nakradené brambory a scházela mu k tomu ještě jen ukradená slepička.

U Gajdošů mají sice vrata otevřena, ale doma není nikdo. Vše odešlo do polí, za prací. Tam byla zastávka Pipírky a již spěchá zpět k táboru. Zde jsem se asi trochu přepsal, neboť Pipírka nespěchá, nýbrž jen pomalu kráčí. Dvě slepičky, jimž umělecky zakroutila na dvoře krk, plandají se v kapsáři mezi nohama velice důmyslně umístěném a zabraňují tak rychlejší chůzi. Šla tedy Pipírka hodně ze široka, ale došla.

Mezi tím přišla Gajdoška s pole domů a hned viděla, že někdo rádil v jejím slepičím hejnu, neboť peří byl plný dvůr a předsín. Proto byla ráda, že viděla kolem chalupy jíti četníky.

Četníci požádali starostu, aby s nimi zašel k táboru. Cikánky ležely líně u ohně, kouřily a čekaly, až se slepičky uvaří. Cikánata, žebrající při silnici, letěla s větrem o závod do tábora, aby zvěstovala příchod četníků, které z dálky viděla. V táboře nastal ruch. Ukradené brambory putovaly do jetele a z jetele zas cikánky vyhnaly koně, aby je uvázaly. Pipírka si zrovna tak stačila lehnouti k ohni a její družky stanuly kolem ní v očekávání „těžké hodinky“. Vtom si jedna z cikánek vzpomněla na ukradené slepice, a ježto byl již mladší strážmistr velmi blízko, nemohla je jinam ukrýti než pod záda nařikající rodičky. To ale již četníci stanuli v táboře. Pipírka naříkala a zkroutila se do oblouku, takže postavila posici, které se v zápasnické terminologii říká můstek, který však může býti lehce prolomen. Stará cikánka odkryla jí sukně a počala hladiti bronzový život. Cikánka naříkala tak opravdově, že strážmistr Kalina zapochyboval o jejím simulantství. Ona vlastně Pipírka měla proč nařikati. Horké slepice nestydatě pálily černá záda jejich vražedkyně. Bylo toho ale i na cikánku trochu mnoho. Mezi tím se mladší strážmistr pře-

svědčil, že slepičky již v kotli nejsou, a pochopil, proč cikánka tak opravdově nařiká. Byl to pro ni trest, a sama si k němu pomohla.

Četníci poslali pro porodní asistentku. Na pokyn starosty chtěla nařikající cikánku prohlédnouti. Cikánka však počala kolem sebe bít a kopati. Když viděla, že několik ochotníků se chystá pomoci asistentce a starostovi, vyskočila se země. Rozzlobena chytila jedno cikáně za nohy a mladší strážmistr měl zrovna ještě čas zavolati na Kalinu, aby dal pozor na bodák, neboť cikánka udělala pokus zraniti dítě o bodák, aby pak mohla hrozně nařikati na surovost četníků a získati pro sebe sympatie nezasvěcenců. Kalina položil bleskurychle ruku na bodák. Vydával se v nebezpečí, že sám se poraní, ale neměl v tomto okamžiku jiného východiska.

U okresního soudu cikánům spočítali jejich provinění, a okresní úřad jim po skončení také ještě něco přidal. Tak skončil výlet Tončo Šava do Bělína. Nikdy na to nezapomene a Bělínu se příště vyhne tak, jako by tam byl mor.

L. Czuřík: Svépomocná opatření železnice proti krádežím.

Členům železniční stráže byly vydány dalekonosné opakovací pistole za podmínek, stanovených ministerstvem vnitra a ministerstvem národní obrany, a gumové obušky. Zbraně a náboje jsou v přísné evidenci a jejich uložení musí vylučovati možnost zneužití. Členové železniční stráže požívají, konajíce strážní službu, ochrany osob vrchnostenských, podle § 68 tr. z.

Jako účinné opatření zavedla železniční správa instituci služebních psů Č.S.D., která – ačkoliv je v činnosti teprve několik měsíců – vykazuje pěkné úspěchy. Pro první potřebu byl dodán psí materiál za velice výhodných podmínek ústavem pro chov a výcvik služebních psů četnictva v Pyšelích. Je-li potřeba cvičených psů Č.S.D. stoupá, zřídila železniční správa výcvičnou stanici služebních psů Č.S.D. na Smíchově, kde jsou podrobeni železniční zaměstnanci, určení po dobrovolné přihlášce pro službu psovodů, několikátýdennímu výcviku s přidělenými psy. Služební psi Č.S.D. jsou jedním z nejúčinnějších opatření proti zlodějům uhlí a stali se největším postrachem.

Velká seřadovací nádraží, kde je řaděno denně na sta vozů, dala železnice obehnat po obou stranách v délce několika kilometrů překážkami z ostatního drátu po způsobu válečném (španělský jezdec).

Velice dobře osvědčil se proti naskakování zlodějů na jedoucí vlaky jednoduchý a laciný prostředek. Podél šterkového lože kolejnicového utvoří se ze šterku vždy na vzdálenost několika metrů prismatické hromádky, které zabraňují, aby se zloděj rozběhl a na vůz naskočil.

Bylo nařízeno, aby ohrožené nákladní vlaky, pokud to dopravní poměry dovolí (křižování), projížděly stanice bez zastávky a tím se zamezilo naskakování na pomalu jedoucí vlaky. Zloději uhlí jsou však hotoví akrobaty a 40kilometrová rychlost není jim žádnou nepřekonatelnou překážkou v naskakování.

Na zvlášť ohrožených tratích, zejména na periferiích velkoměst, kde dochází i k zločinným úkladům napodobování návestí „stůj“ (červené světlo), čímž je vlak přinucen k nedobrovolnému zastavení na otevřené trati a okraden, zavedla železniční správa pochůzkové hlídky traťové z členů železniční stráže.

Připravil
Michal Šanda

Cikánka však počala kolem sebe bít a kopati. Když viděla, že několik ochotníků se chystá pomoci asistentce a starostovi, vyskočila se země. Rozzlobena chytila jedno cikáně za nohy a mladší strážmistr měl zrovna ještě čas zavolati na Kalinu, aby dal pozor na bodák, neboť cikánka udělala pokus zraniti dítě o bodák, aby pak mohla hrozně nařikati na surovost četníků a získati pro sebe sympatie nezasvěcenců. Kalina položil bleskurychle ruku na bodák.

F ot o 1

Michal Šanda: Fotografie

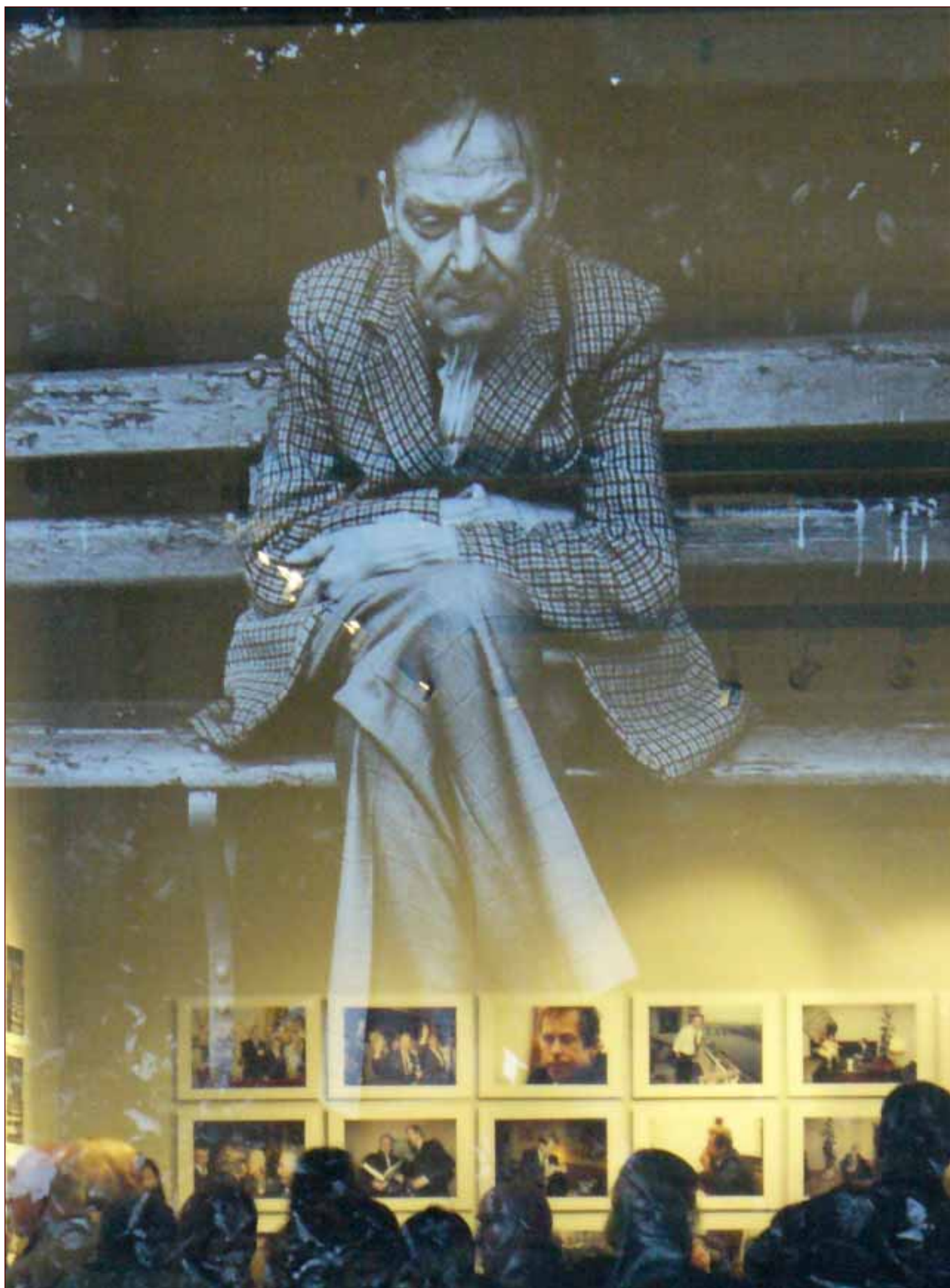

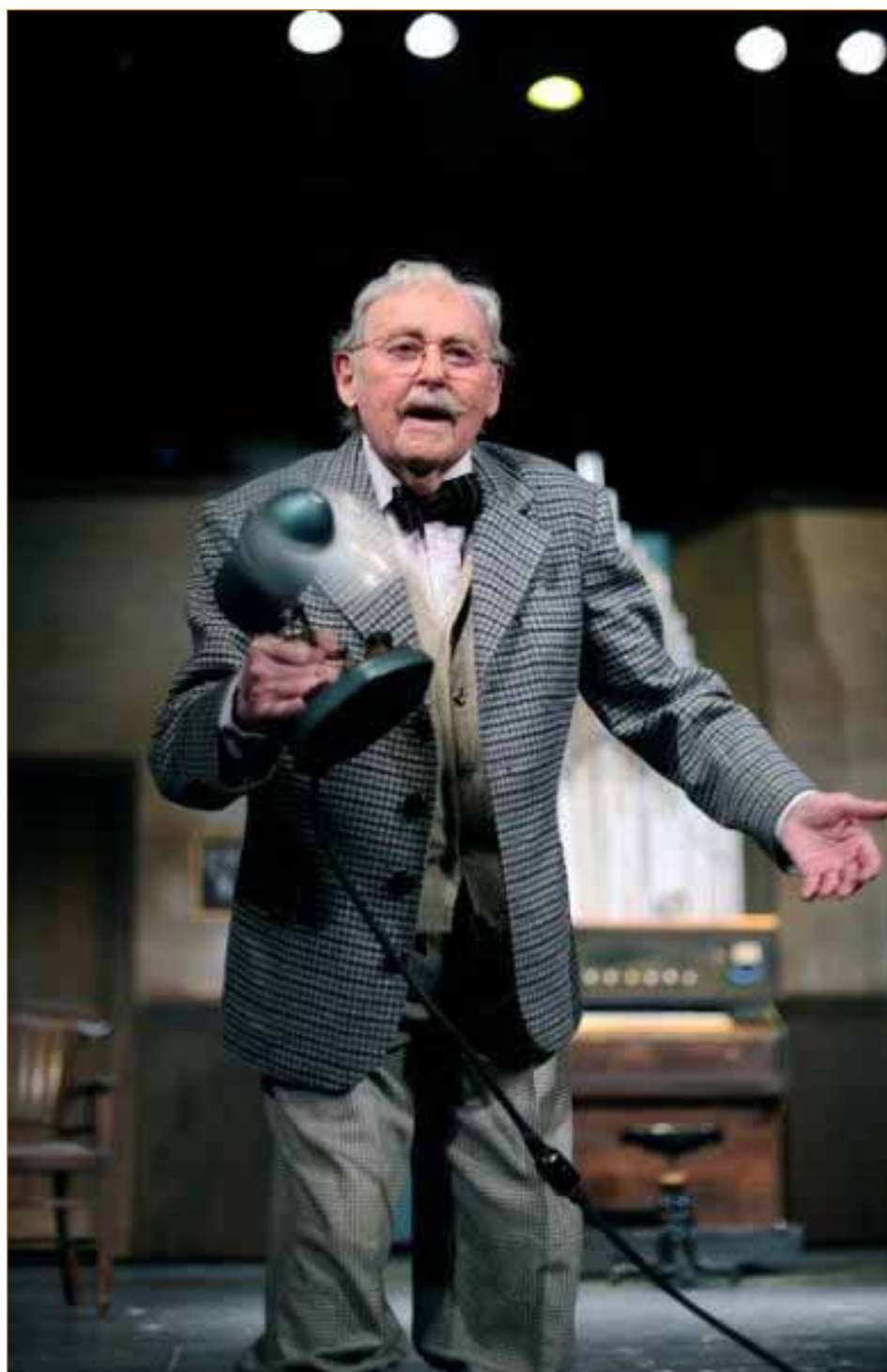

Strž (velký recenzní prostředek)

Čerstvé koblihy a skvělý jazz

Městská divadla pražská se za posledních pár měsíců dočkala zvýšené pozornosti obzvláště ze stran kritiků pravidelně přispívajících do Divadelních novin i na jejich internetový blog. Nechvalně proslulá pověst „bulvárních divadel“ – divadla Rokoko a ABC – se stala po mnoho let hlavním charakterizačním prvkem obou scén a jen zázrak mohl tuto dlouho trvající situaci zvrátit. V případě inscenace *Saturnin* režiséra Ondřeje Havelky se o zázrak nejedná, ale přinejmenším jde o pozitivní změnu, kterou dramaturgický přístup zkostnatělé divadelní scény dozajista prodělal.

Pro *Saturnina* není zřejmě povolanejšího režiséra než milovníka doby třicátých let, jazzu a swingu, se schopností přenést atmosféru dob minulých a nepodbízet se kýče milovnému publiku lacinými a trapnými vtipy. Takovou osobu našlo divadlo ABC v muži mnoha řemesel Ondřeji Havelkovi, který příběh *Saturnina* přenesl na scénu divadla ABC citlivě, uvážlivě a především po svém. Notoricky známé dílo Zdeňka Jirotky se jeví jako dramaturgicky i komerčně výhodná volba, která by mohla přitáhnout pozornost i jiného než abonentského publika Městských divadel pražských. Havelka však ve

Havelka do děje akčně zapojuje živý orchestr Melody Makers, přičemž hudebníci figurují v určitých scénách (scéna, v níž Jitka Smutná v roli tety Kateřiny falešně zpívá árii od Bedřicha Smetany) i jako herci. Jazzová hudba mnohdy rozproudí krev dobře naladěného publika, které s velkou přízní přijímá intelektuálně nezatížené vtipy, jimiž je herci častují.

své dramatizaci vsadil na víc než na otrocké převyprávění Jirotkových vtipných, avšak otřepaných frází a románový příběh přenáší na jeviště spíše jako volnou adaptaci, jejíž finální podobu velmi výrazně dokresluje živým orchestrálním doprovodem, zpěvem a tancem.

Nový divadelní Saturnin je doslova hrou se zpěvy a tanci, kde divoký a výborně zahraný jazz navozuje příjemnou atmosféru a dynamicky posunuje děj kupředu. Hudba

třicátých let, stylové kostýmy a pěvecká i taneční sóla společně vracejí diváky do dob dávno minulých, elegantních a romanticky něžných.

Havelka do děje akčně zapojuje živý orchestr Melody Makers, přičemž hudebníci figurují v určitých scénách (scéna, v níž Jitka Smutná v roli tety Kateřiny falešně zpívá árii od Bedřicha Smetany) i jako herci. Jazzová hudba mnohdy rozproudí krev dobře naladěného publika, které s velkou přízní

přijímá intelektuálně nezatížené vtipy, jimiž je herci častují. Havelka vsadil svůj humor na divácky vděčné „divadlo na divadle“ - herci se se svými promluvami často obracejí k divákům, kteří přímou konfrontaci s jevištěm vesele oceňují. Celé představení otevírá vtipně a interaktivně pojatý výstup s čerstvými koblihami, kde doktor Vlach (Vladimír Čech) a Leopold (Vasil Fridrich) diskutují o tom, jakým způsobem je do koblihy vstřikována marmeláda. V průběhu je-

jich rozpravy rozdávají ostatní protagonisté čerstvé koblihy přítomným divákům. V takto dynamickém a vtipném duchu pokračuje celá první polovina představení, o což se nejvíce zaslouhuje Jiří Hána v roli Saturnina. Elegance pohybu, kterou si dokáže udržet po celou dobu představení, přesné frázování, intonačně i rytmicky přesně zasazené repliky a nadmíru vyčerpávající fyzický výkon jsou klady Saturninovy postavy, které Hána dokáže na jevišti proměnit ve skutečnost, a vtisknout tak Saturninovi osobitý charakter. Jeho herečtí kolegové tolik invence do svých postav nevkládají, a i přesto, že se půvabná Zuzana Norisová v roli Barbory nebo Vasil Fridrich jako Leopold snaží typově vžít do svých postav, jak je známe z románu nebo televize, přílišná strojenost a patetizující afekt trochu ubírají síle odlehčené komičnosti, v jejímž duchu se nese celá inscenace. Nicméně je nutno ocenit hravý a oddaný přístup všech aktérů k ironizujícímu charakteru Havelkovy koncepce, která netouží konkurovat knize ani filmové verzi, ale snaží se o čistou jevištní hudební komedii, jejímž cílem není uchvacující výtvarnost, výchovné

moralizování či snaha oblažit nadstandardními hereckými výkony, ale spíše chuť pobavit, rozesmát a uvolnit. Svižně pojatou první polovinu představení sráží rozvleklá druhá část, které by prospěl „škrtačící dramaturg“, nejen co se týče textu, ale i hudebních výstupů, které, na rozdíl od první půlky, plynulost děje nabourávají.

Inscenace Saturnin v divadle ABC není prvoplánově vtipná, tudíž se obratně vyhýbá trapnému humoru. Je vkusnou a hudebně osobitou adaptací známého literárního díla, která předlohu nekopíruje, ale volně přenáší v duchu snadno stravitelné jevištní nadsázky.

Veronika Štefanová

Zdeněk Jirotka, Martin Vačkář, Ondřej Havelka - Saturnin, režie Ondře Havelka, dramaturgie Jiří Janků, scéna Martin Černý, kostýmy Jaroslava Pecharová, Jana Jurčová, premiéra 1. 5. 2010

Breptoun čili Breton

Byl jsem dokonce
schopen přijmout jeho
zkomolené jméno
Breptoun za znak
představy, že stojím na
objektivní straně reality.

Ale co to je, když to
sami nevíme?

Když jsem se poprvé dozvěděl o surrealismu, tak jsem byl nadšen ve své přirozené schopnosti být nadšen z čehokoli, co přesahovalo žďárskou Leninovu ulici a přilehlý park s Babrajovou sochou sovětského vojáka. Pak jsem měl období, kdy jsem začal sám páchat literární zločiny, a ten surrealistický způsob mi připadal svatokrádežný. Přísahal jsem na Ginsberga a na Hraběte, protože to bylo ze života, kdežto surrealistická tvorba mi připadala jako smaženice z hub. Jdete do lesa, co víte, že je jedlé, seberete a pak po tepelné

úpravě spořádáte. A kde je v tom melos, vždyť si přece stačí pomalu říkat p-o-e-z-i-e, jaká krása? V těch náhodně nalovených slovech, navrstvených v útočných šicích, není ale vůbec nic poetického.

Dávno tomu, mnoho mléka vylito. Stáří prohnalo avantgardu minovým polem a to, co zůstalo, se už dávno nepodobá přerostlému práčeti. To píšu pořád jen o sobě. Ale teď k Bretonovi.

Po očarování Karlem Šebkem jsem se znovu potěšil v tomto sektoru André Bretonem. Sdružení Analogonu vydalo výběr Bretonovy poezie v překladu Petra Krále *Otevřte, to jsem já* (Praha 2009, 500 kusů).

Poesie se dělá v posteli jako láska

Její rozhozená prostěradla jsou svítání věcí

Poesie se dělá v lesích

(Na cestě do San Romana)

Zase jsem podlehl mylnému krákoru literárních heroldů a Bretona jsem si v sobě označil za ideologa a neomezeného vládce čistoty surrealistické dogmatiky, který se sice odpoutal od vábení úderů z kremelského orloje (na rozdíl třeba od cynického Eluarda) a věděl, že s přerostlými mužiky leninského střihu nelze rozfoukat požár revoluce, nicméně jeho kastovní pohled na vlastní bojovou kulturní jednotku ve mně nevzbuzoval nijakou sympatii. Byl jsem dokonce schopen přijmout jeho zkomolené jméno Breptoun za znak představy, že stojím na objektivní straně reality. Ale co to je, když to sami nevíme?

Když v osmdesátých letech vyšly některé Bretonovy texty v Nezvalově překladu v rámci Nezvalových spisů, tak to se podařil celkem husarský kousek, že nedostupná Nadja nebo Spojité nádoby byly najednou k mání. Po roce 1989 vyšla většina Bretonových podstatných textů v novém překladu v nakladatelství Dauphin, manifesty u Hermannu, ale poezie ne.

Dotýkám se už jen středu věcí držím konec nitě
(Střeh – sb. Revolver s bílými vlasy)

Obráz Bretona „ideologa“ byl možná utvářen i tím, že naposledy vyšla jeho sbírka česky v roce 1937 (*Vzduch země*), poté už jen časopisecky nebo ve sbornících. Warum? ptám se, ale odpovědi nedostávám. No neměli ho rádi ti naši velmistři řádů, protože kritizoval Stalina, a na to se nezapomíná. V našich krajích ty, kteří nám haní naše zločince, nevítáme s radostí. Padouch, ale našinec je pořád lepší než nějaký cizinec.

Takže ještě dříve než výbor z Bretonovy poezie vyšel česky, mohli jsme se začíst do jeho *Rozhovorů a Antologie černého humoru*. Překladatel kromě doslovu vybavil knihu i poznámkami k jednotlivým básním. Chybí mi tu však aspoň zmínka o českých překladech (kdo a kde). Ale jinak Breptoun, tedy chci samozřejmě říci Breton, potěšil jste mě. Ode mě dostáváte na vízo výtečnou.

*V dílnách na mlčenlivých poncích
Zhlažoval hoblík měsíce ostrí listům
A brus chrtil své motýly
Na okraj papíru kam píšu
(Železniční přejezd)*

Jakub Šofar

Soap opery pro infoše

Tytam jsou doby bezduché zábavy Smrtonosných pastí. V Hollywoodu dnes sázejí na filmy připomínající produkci nezávislých studií. Jenže je to stejné, jako kdyby KFC koupilo v Praze restaurace Zdeňka Pohlreicha.

Do našich kin v poslední době přišly tři filmy, které předcházela pověst zajímavých počinů. Zůstalo však pouze u pověsti – ani Pevné pouto Petera Jacksona, ani Muži, co zírají na kozy Granta Heslova, ani Blind Side Johna Leehe Hancocka nás k židli nepřibíjí. Ba co je horší: po jejich zhlédnutí budete mít vážně dobrý pocit, že jste zhlédli myšlenkově náročné snímky, které tříbí váš intelektu-

ální potenciál a citové prožívání – a přitom jste ve skutečnosti byli svědky podívané stejně originální jako odpolední soap opery. Režiséři – což je zvláště tristní v případě opravdu talentovaného Jacksona – totiž všechny hrany záměrně brousili a brousili, až je obrousili do té míry, že jejich filmy budou stejné oblíbené jako hamburgery za dvacku. A všechen svůj um věnovali do zamaskování faktu, že vlastně opravdu nabízejí hamburgery za dvacku.

Barvotisk Svědků Jehovových

Nejvýkonnějším členem Party brusiče Karhana je Peter Jackson. Povedl se mu opravdu husarský kousek: natočit film o znásilnění a vraždě čtrnáctileté dívky, aniž by ono znásilnění bylo jakkoliv zmíněno. Vrah, který dívku vylákal do podzemního bunkru, jí tedy zřejmě zabil proto, že odmítla přihlášku do skauta. A stejně dramatický průběh má vyrovnávání se rodiny se smrtí jednoho člena – matka je tak šíleně zoufalá, že dokonce vyrazí na brigádu trhat jablka. Nejotřesnější částí jeho filmu jsou ovšem fantazijní sekvence ze světa mrtvé hlavní hrdinky, která nás provází dějem: pokud vážně záhrobí vypadá jako barvotisk z časopisů Svědků Jehovových, měli bychom se modlit za věčné zatracení. Není pochyb, že Stanley Tucci v roli vraha exceluje, je ovšem ve svém ztvárnění duševně nemocného natolik přesvědčivý, že je naprostou záhadou, proč jej každý neodhalí na první pohled. Prvních dvacet minut filmu před dívčinou smrtí je film mistrovský: dopředu sice víme, že dívka bude zavražděna, přesto nám Jackson nedovolí, abychom si k ní udělali nějaký nezraňující odstup. I na malé ploše nás přinutí vybudovat si k hlavní hrdince vztah, svírat nervózně pěsti a marně doufat, že unikne. Když ale tato první část filmu skončí, ocitneme se v intelektuálním kýči, který všechno znehodnotí. Asi jako kdybychom v barokním zámečku polepili zeď tapetami s fotografiemi mořské zátoky. Jackson zkrátka zatoužil

Není pochyb, že Stanley Tucci v roli vraha exceluje, je ovšem ve svém ztvárnění duševně nemocného natolik přesvědčivý, že je naprostou záhadou, proč jej každý neodhalí na první pohled. Prvních dvacet minut filmu před dívčinou smrtí je film mistrovský: dopředu sice víme, že dívka bude zavražděna, přesto nám Jackson nedovolí, abychom si k ní udělali nějaký nezraňující odstup.

Konec filmu je
v tomto ohledu
modelovým
příkladem: hlavní
hrdinové nasypou
v jedné scéně
vojenské posádce do
vajec a vody LSD,
následný trip je
vykreslen tak
decentně, že by
klidně mohl být
součástí některého
z dílů Čtyřlístku. Tento
film je prostě něco
jako čínská
restaurace v Praze.
Chce nás přesvědčit,
že servíruje typické
východní pokrmy,
zatímco ve
skutečnosti podává
stravu jen tak
šmrncnutou exotikou.

znovu propojit svět reality a imaginace v závažné poloze, jako se mu to povedlo ve snímku Nebeská stvoření o mladých vražednících, měl se ale raději pustit do Tolkienova Hobita, u něhož je jistá míra dětinskosti příпустná.

Hod'te křesťany lvům

Zatímco u Jacksona jsou však alespoň vidět stopy po broušení, John Lee Hancock neriskoval a nechal svůj film vyklestit už scenáristou. Sladkobolný příběh o tom, jak malý černoušek (i když hlavní hrdina je vlastně velký asi jako pět černoušků nad sebou) ke štěstí přišel, zřejmě sponzorovalo nějaké opravdu zbožné společenství, jehož členové na záchodě nerozsvěčí, aby neupadli do hříchu. Jistě: v opravdovém životě (a film je natočený podle skutečného příběhu) bychom ženě, která si nezištně vezme domů mladého bezprizorního teenagera jiné barvy, zatleskali. Jenže stejně tak by nám bylo jasné, že to nikdo z oné rodiny nemá lehké. U takových skutků totiž podvědomě nejvíc obdivujete fakt, že se jeho „pachatelé“ musejí něčeho vzdát ve prospěch dobré věci. Nepochybujeme, že tomu tak bylo i v tomto případě – film nám ovšem servíruje myšlenku, že není nic snadnějšího než být slechetný. To se pak ani nedivíme, že za starých dobrých časů házeli křesťany lvům. Ale vážně: dnešní filmy se utápějí ve všelijakých bizarnostech, jako že o dobro bylo třeba si utřít boty, a ne o něm vyprávět. Ale možná za tím vším můžeme hledat pohodlnost tvůrců: přece jenom se o odvrácené straně života vypráví mnohem lépe než o jeho kladných stránkách. Hancock to aspoň zkusil, ale otázka je, zda máme jeho snahu kvitovat: dal totiž pouze za pravdu škarohlídům, podle nichž už žádný velký příběh (a tím nemysleme jen Romea a Julii, ale i obyčejnou víceméně šťastnou adopci) vyprávět nelze, tedy pokud nejde o Pána prstenů, protože ve fantazijním světě to ještě stále možné je.

Trip Čtyřlístku

Film Muži, co zírají na kozy by mohl být opravdu originální, kdyby ovšem jeho režisér Grant Heslov byl trochu odvážnější než medvídek Pú. Příběh o tajné jednotce americké armády využívající paranormální schopnosti napodobuje vypravěčské způsoby bratří Coenů, ani náhodou však nedosahuje úrovně jejich snímků. Jako by Heslov znal název Haškovy Strany mírného pokroku v mezích zákona – všechno v jeho filmu je absurdní jen natolik, aby se bavila celá rodina na odpoledním představení. Když voják pod vlivem LSD střílí nahý na nádvoří kasáren po ostatních a nakonec obrátí pistoli proti sobě, neudělá to s námi vůbec nic: Heslov nemá odvahu nějakým způsobem tuto scénu vyhrotit, protože pak by část diváků odradila. A tak je to s celým filmem – vtipy a nadšázka jsou v něm dávkovány tak uměřeně, že si jich někdy ani nevšimneme. Konec filmu je v tomto ohledu modelovým příkladem: hlavní hrdinové nasypou v jedné scéně vojenské posádce do vajec a vody LSD, následný trip je vykreslen tak decentně, že by klidně mohl být součástí některého z dílů Čtyřlístku. Tento film je prostě něco jako čínská restaurace v Praze. Chce nás přesvědčit, že servíruje typické východní pokrmy, zatímco ve skutečnosti podává stravu jen tak šmrncnutou exotikou. Zázitek se nekoná a ani konat nemůže: k opravdové čínské kuchyni nás to přiblíží jen o pár malých krůčků. Heslov chtěl být originální a zároveň vyhovět i většinovému publiku, ale nakonec se mu nepovedlo ani jedno. Nic nemohlo lépe doložit starou známou moudrost, že dvěma pánům se prostě sloužit nedá.

Žaludky somálských dětí

Suma sumárum: hollywoodské filmy se mílovými kroky přibližují snímkům, které lze každý rok vidět na malých filmových festivalech, jsou ovšem prázdné jako žaludky somálských dětí. Obrátily se k závažnějším té-

matům, dovedou je však předložit jen v podobě instantní polévky. Ne náhodou se u všech tří snímků hovoří o vynikajících hereckých výkonech – hollywoodská studia si zaplatí ty nejlepší z nejlepších a dají jim iluzi, že se podílejí na filmech, které nejsou prvoplánovými hloupostmi. A tak se herci vydávají ze všech sil, čímž maskují, že filmy neohrožuje pouze hloupost, ale i hlubokomyslně se tvářící prázdnota.

Jaromír Trpký

Zkrácená verze tohoto textu vyšla v časopise ČILICHILI.

Krása na ostří břitvy

V Praze se Bob Dylan představil jako ukrutný a neúprosný Tvůrce, bojující s vlastními písněmi i s diváky, psal jsem v roce 2005 po Dylanově pražském koncertě. *Dylan se představil jako krkavčí otec svých písní, a když se mu zachtělo, bez milosti je zaškrtil*, psal jsem v roce 2008 po Dylanově ostravském koncertě. *I feel a change is comin' on*, zpívá Bob Dylan v roce 2009 na svém posledním autorském albu. *Přichází změna, cítím to*. Pro mě přišla změna 11. června 2010 v Praze, kdy Dylan odehrál jedno ze svých nejlepších vystoupení – nejenže bylo lepší než předchozí české koncerty, bylo i lepší než většina koncertů zachycených na deskách, včetně turné s kapelou Grateful Dead z 80. let nebo záznamu japonského vystoupení *At Budokan* o dekádu dřív.

Dylan byl ve skvělé kondici hráčsky i hlasově, a dokonce vesměs odolal svému zvyku místo zpěvu vykřikovat náhodně utřžené slabiky svých textů. Překvapila v úvodu citovaná píseň *I Feel a Change Comin' On*, která díky koncertnímu aranžmá rozkvetla do nečekaného půvabu; uvnitř písně *Honest With Me* Dylan zahrál na klávesy jakoby mi-

mochodem zbrusu novou, emancipovanou skladbu; vyměňoval si zábavná sóla s kytaristou Charliem Sextonem a společně taky občas na pódiu rozpoutali opravdický punk; v písni *Just Like a Woman* publikum zpívalo refrén, což je na Dylanových koncertech naprosto výjimečné (ono nebývalo vždycky snadné poznat, o jakou píseň se jedná, případně, co z toho je refrén); během balady *Lay Lady Lay* osvětlovač zachytil Dylana z takového úhlu, že na plátně za ním nakreslil stejnou siluetu, jaká je na přebalu alba *Nashville Skyline*, z něž *Lay Lady Lay* pochází. Takhle by šlo pokračovat ještě dlouho a zbytečně, působivost Dylanova posledního pražského koncertu může být zřejmá z už napsaného.

Well, I'm livin' in a foreign country but I'm bound to cross the line / Beauty walks a razor's edge, someday I'll make it mine, zpíval také Bob Dylan v Praze. *V cizí zemi vedu bitvy, ať se můžu vrátit k svým / Krása jde po ostří břitvy, jednou si ji podmaním*. Na posledním pražském koncertu bylo podmaněno.

Štěpán Kučera

Antilopě se to plave, když to umí

Už několikero čísel chybí v Dobré adrese recenze na sbírku Kateřiny Bolechové, pojmenovanou názvem delším, než je v dnešním světě posedlém údernými tituly záhodno: sbírka se jmenuje *Antilopa v moři k majáku daleko má*. Proč že ta recenze chybí, na rozdíl od kritického zhodnocení desítek jiných básnických knih, které se sice v časopisu neobjevilo rovněž, ale nikomu to nemusí vadit? Protože útlý paperback, který vydal Petr Štengl coby přílohu Psího vína v čím dál zasloužilejší edici Stůl, se přinejmenším jednomu recenzentovi líbí tak, že o něm chce psát.

Chtít je jedna věc, najít čas druhá. Není-li možné už několik měsíců pořádně zhodnotit knihu tak, jak by si zasloužila, dost pravděpodobně se to nepodaří ani jindy. A proto: vy, kteří ještě pořád čtete básničky, Antilopu si někde sežente, přečtete a zhodnotte sami. Potěší.

Štefan Švec

P. S.: Tato recenze je příkladem rezignace referujícího subjektu na smysluplný popis analyzovaného díla. Ono psát po tisíci, že autor/ka básnickou zkratkou povyšuje všední skutečnost na obecně sdělnou, silnou a zasahující výpověď, je prostě blbé, byť je to tentokrát výjimečně pravda.

F
ot
o

Jakub Tayari:
Paříž nevypaří?

2

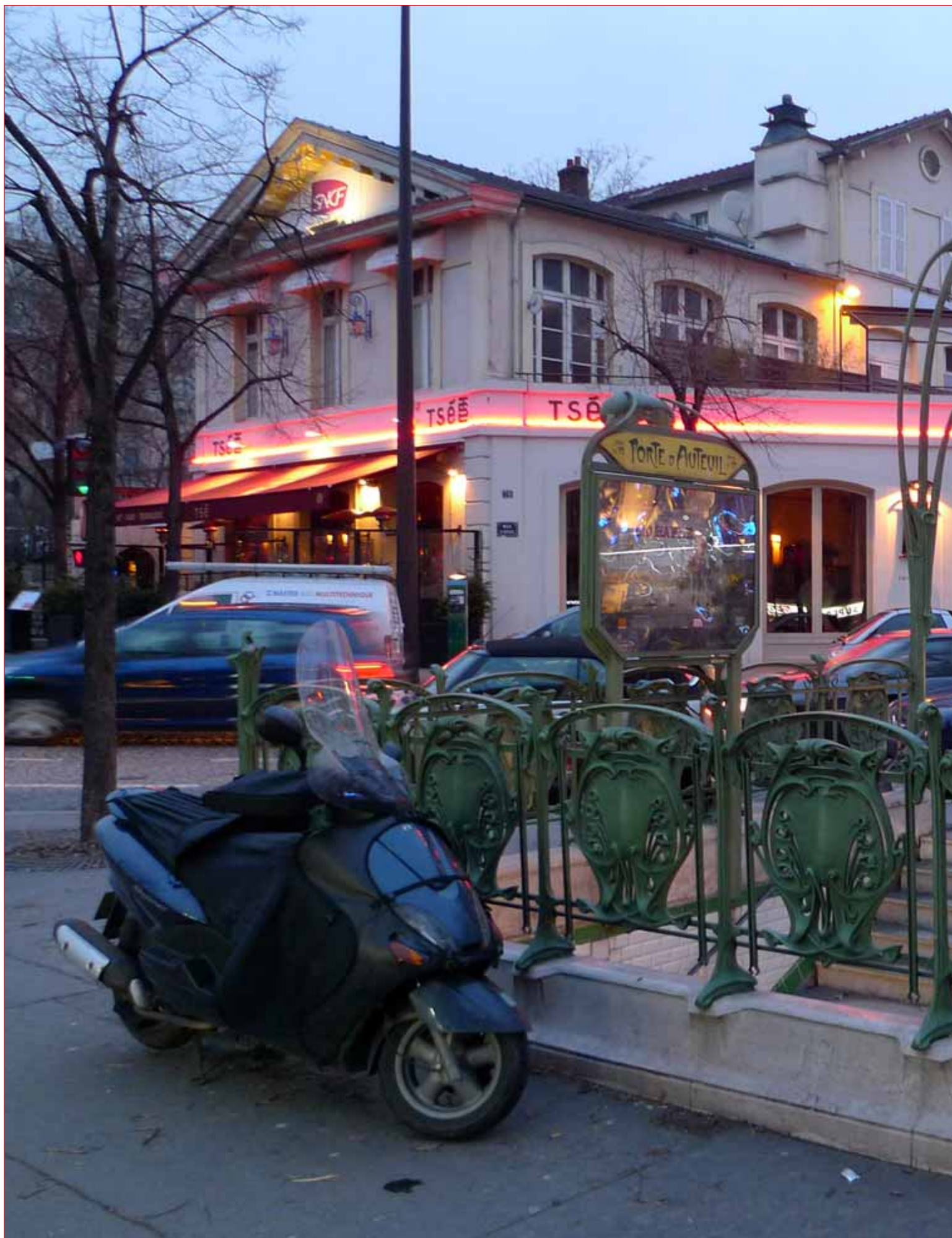

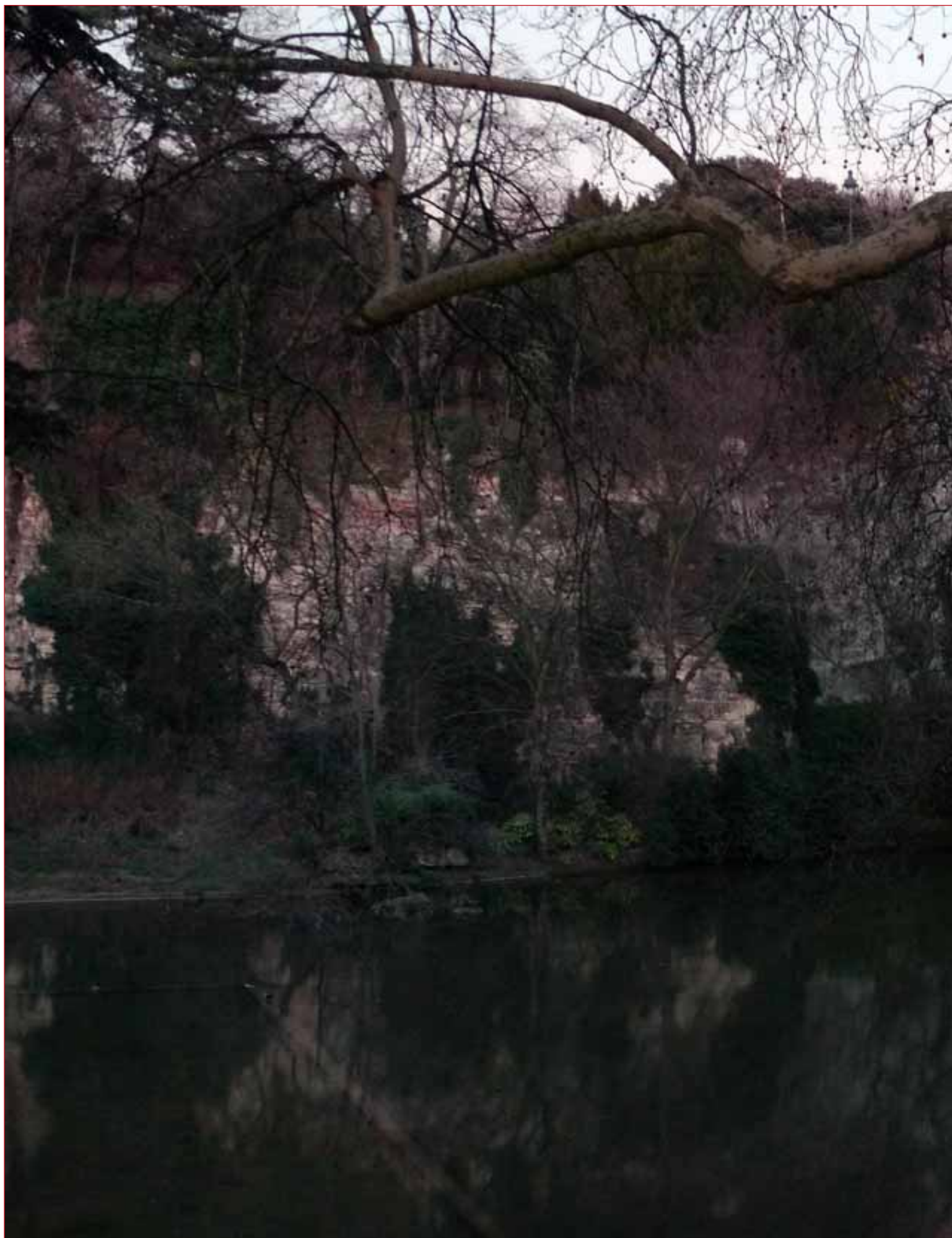

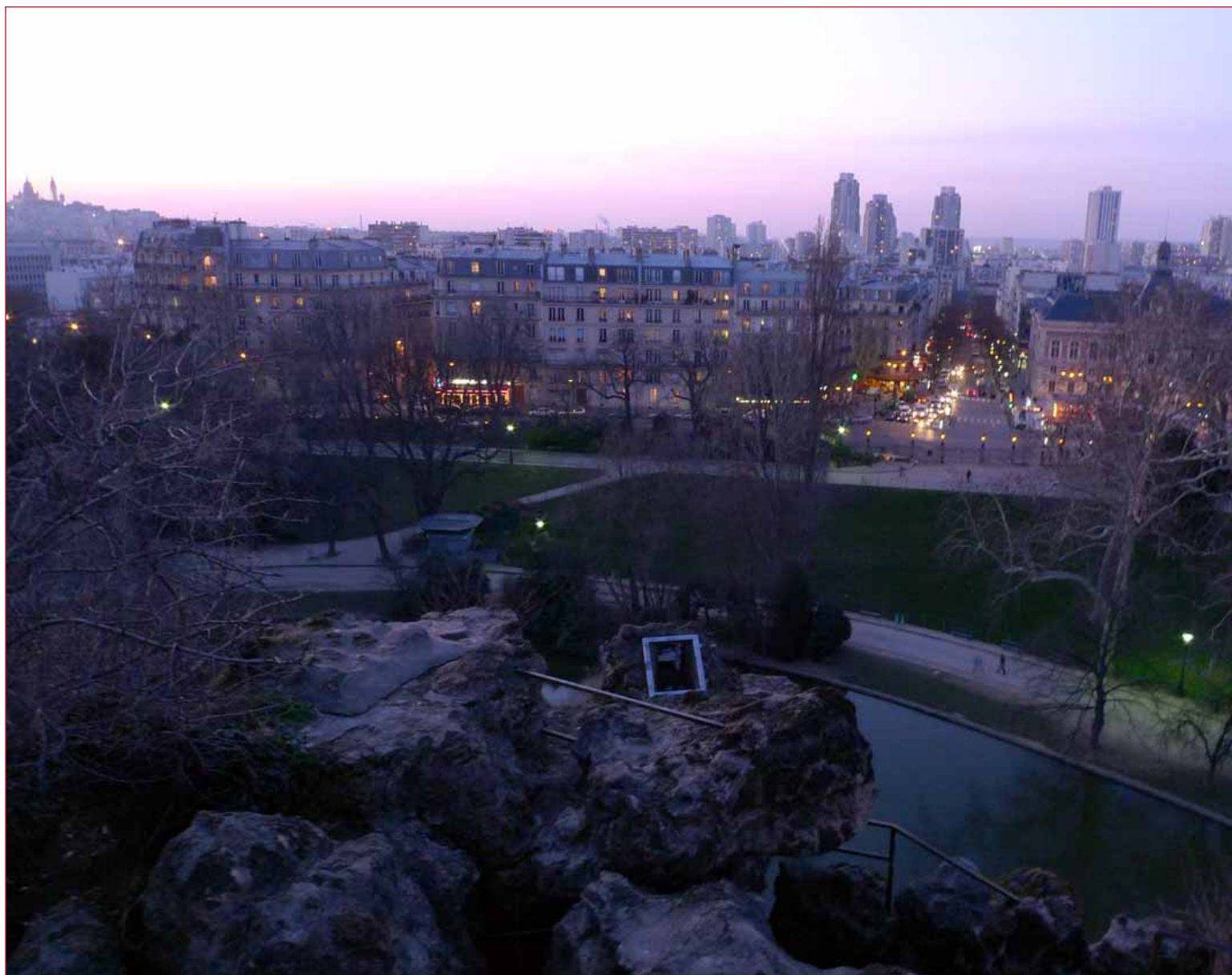

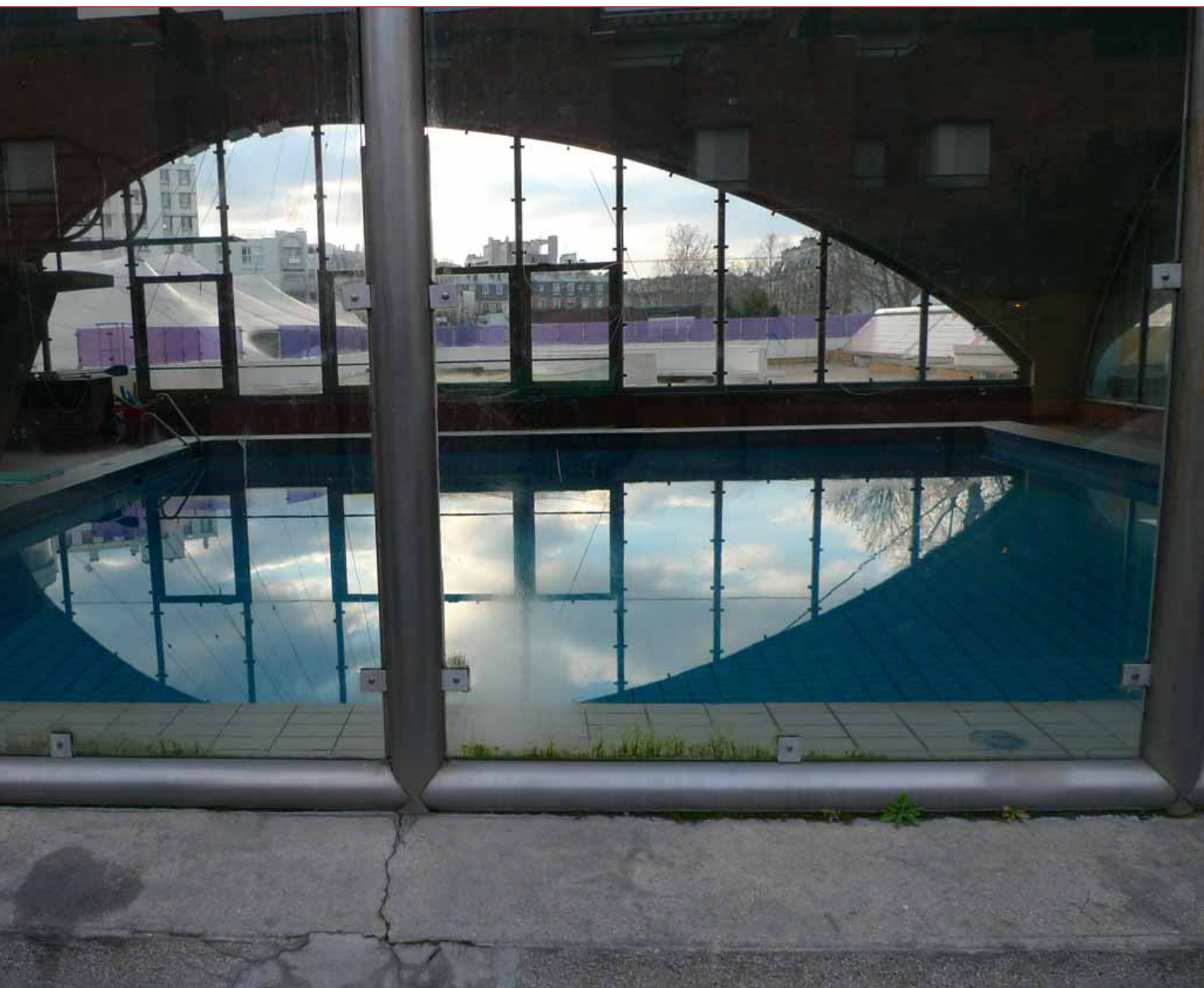

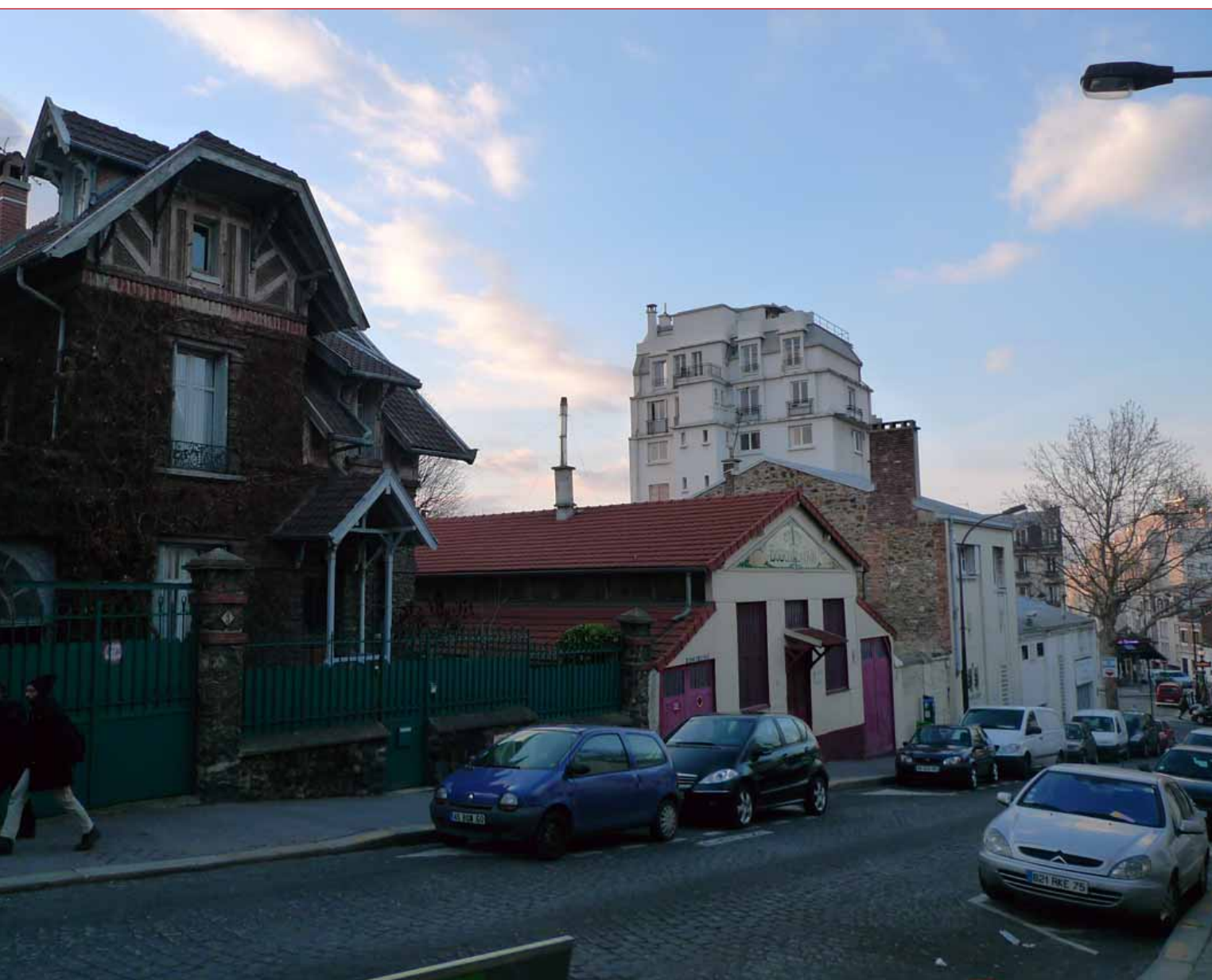

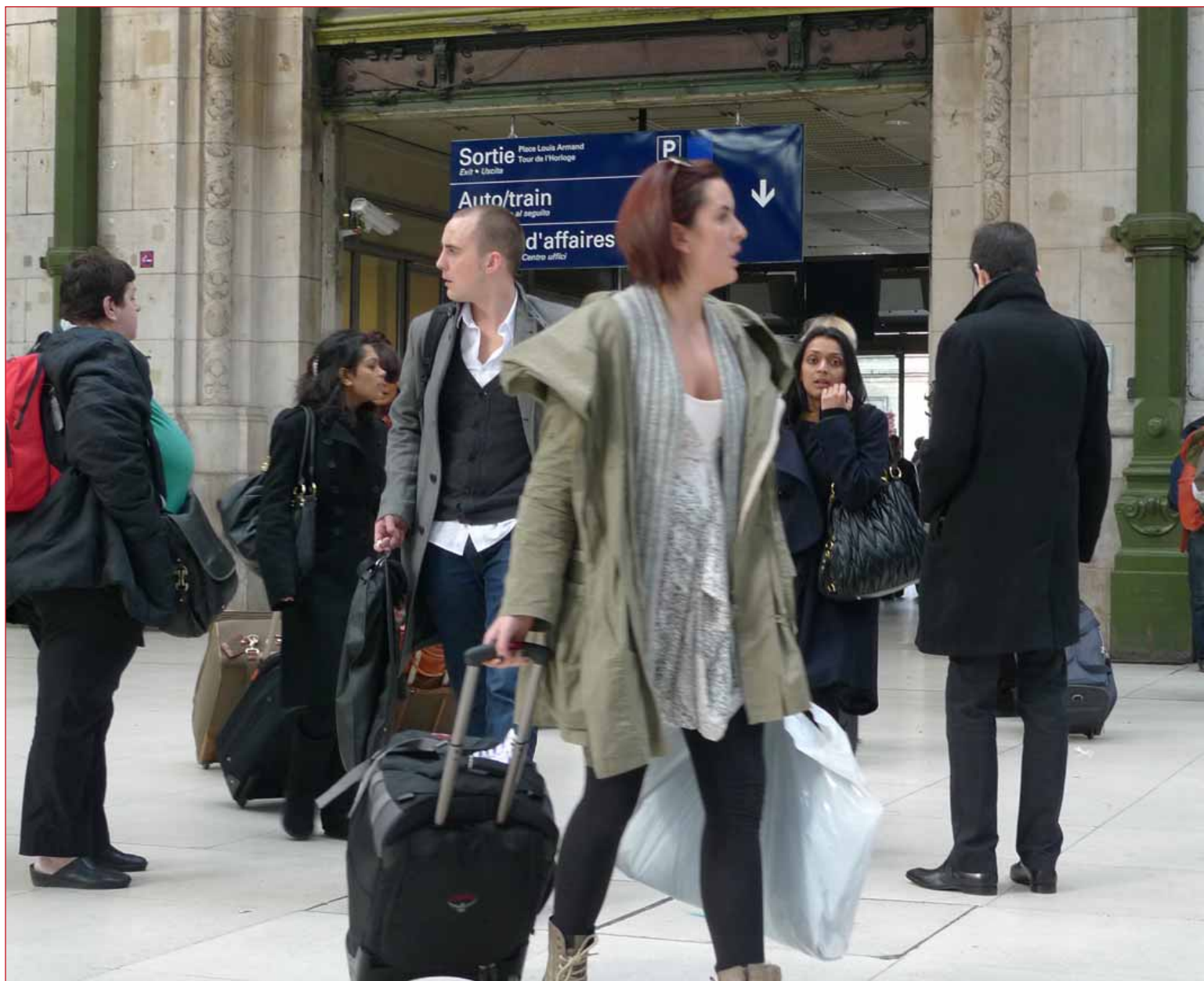

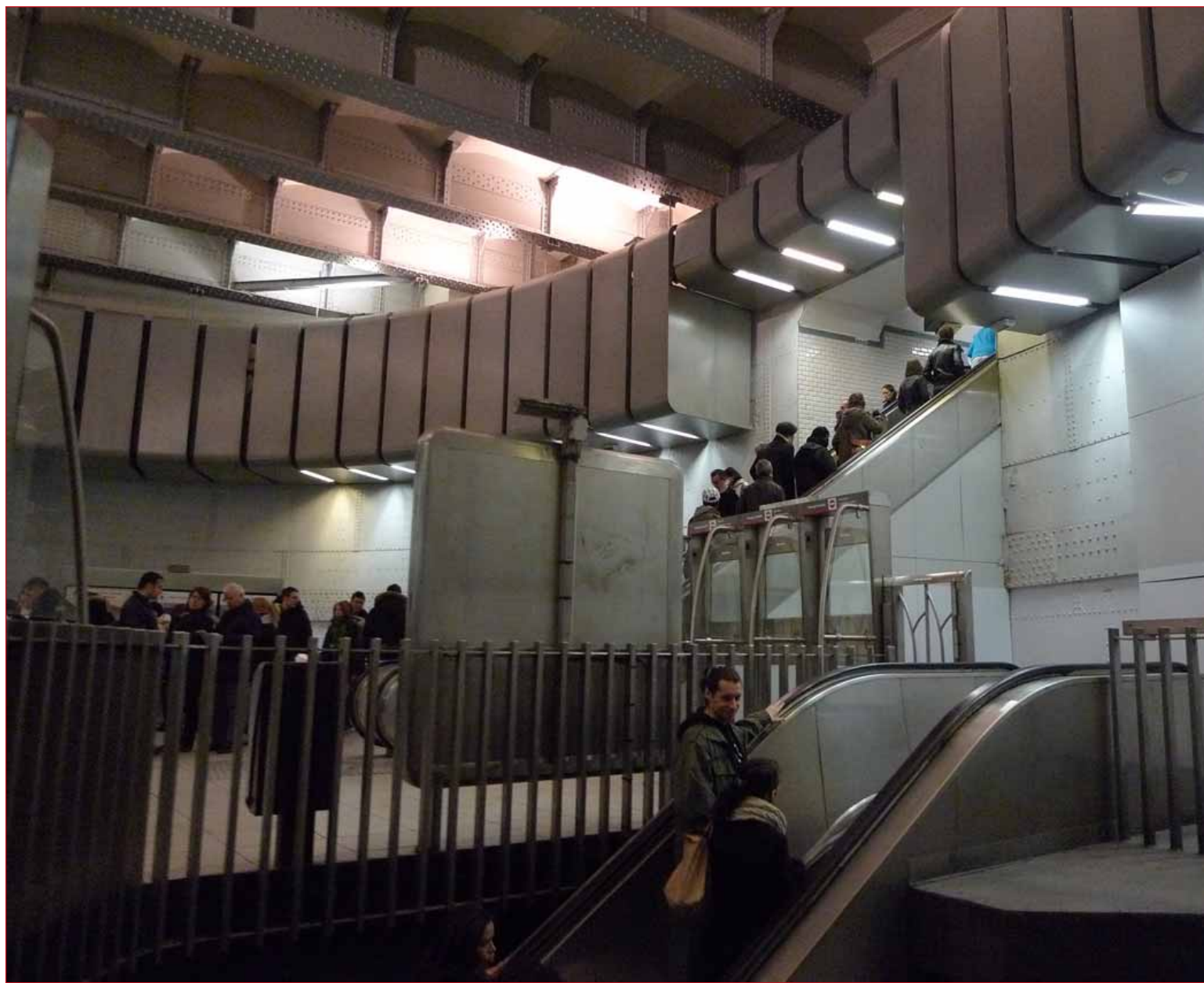

B
elle
t
rie
ux

Martin Vokurka

Nohy

obří plavuně a přesličky. Večer seděl a kouřil a vzpomínal na všechny ty nohy, které dnes viděl. Kolik jich bylo a jak vypadaly. Lýtka, několik typů tvaru, modravé žíly a červené vějířky. Pihy i mateřská znaménka. Lidská těla, tisíce variant stejného a jeho vnímání to rozlišuje jako lékárnické váhy.

Sám určitě nebyl ničím nápadný. Tričko, lehká bunda, džíny, vlasy na ježka.

Nikdy nebyl nápadný. Narodil se nenápadný a životem, který chápal jako bludiště s nastraženými léčkami, se prodíral nenápadnými cestami.

V metru a jeho podchodech se snažil být nenápadný dvojnásob. Jenže kdo by si v ranní špičce něčeho všiml. Každý je zahleděn do svého.

Druhý den přelo a všechny ženy měly dlouhé kalhoty. O to dříve bude v práci. Jenže něco se stalo. V parku vládl neklid a on ho musel obejít. Pruhovaná auta, modré majáky, provazce deště. Dlouhé stuhly ohrazující cestu, zákaz vstupu. Běží se tu maraton

a pár diváků v lijáku čeká, kdo dříve přetrhne pásku, nebo spíš přijede primátor a pásku přefikne stejně jako svou mluvčí?

Nevypadalo to ani na jedno. I když se člověk vždycky snaží vybrat ze dvou variant tu lepší, varianty na něj kašlou a nejbližší pravdě se ukáže něco daleko horšího a hodně mimo od všech dosavadních představ.

V práci se o čemsi pořád šuškal, ale on se o ostatní a o jejich řeči moc nezajímal. Když šel navečer zpět domů, v parku už nikdo nebyl, pokud bychom nepočítali psy a jejich psovody v podobě udýchaných důchodců.

Doma měl ve schránce lístek. U sousedů si má vyzvednout nějaký balík. Sousedé byli staří a nemocní, ale rádi mu brali balíčky, které mu pošta občas doručovala v nemožnou dobu, kdy většina lidí žádné balíčky přebírat nemůže. Pošta slouží lidem, kteří vysedávají doma.

Balíček byl spíše balík. Nebyl ovšem nijak těžký, spíš neskladný, obtížně se mu s ním vytáčelo v předsíni. Byl složitě zalepen a zase přelepen a ještě převázán, takže strávil dobrou čtvrt hodinu, než se dostal dovnitř.

Z balíku vypadly dvě dlouhé nohy.

Byly to nohy manekýny. Umělé figuríny z nějakého obchodu. Obě byly kupodivu levé.

Co to asi má znamenat? Nějaká reklamní kampaň? Vtip? Výhrůžka?

Otázka, co s nimi, se v prvních minutách zdála vedlejší. Ty nohy tu byly, a proto nebyly tak hrozné, jako to, co jim předcházelo, a co tu tudíž nebylo. Co mohly znamenat. Praktické problémy se lidem zdají méně závažné, protože stačí jejich řešení odložit. Původ a záhada naopak odložit nejdou, vtírají se do vědomí pořád a nepřestanou, ani když je odeženeme alkoholem.

Ačkoliv se snažil nic si nepřipouštět, druhý den ráno ho pozorování ženských nohou moc nebavilo. Sice udělal bez velkého zájmu jedno kolečko nahoru a dolů po eskalátorech (už zase bylo hezky), ale pak si

Den se vlekl, jako když se stahuje film z internetu nebo králík z kůže, a najednou byl večer. Ráno běhal kolem výstupů z metra, vyhlédl si dívku či mladou ženu v minisukni, pak se za ní prodral, a když vyjízďela po eskalátoru vzhůru, hleděl jí na nohy a ještě výše, kam mohl dohlédnout. Občas si mezi něj a dívku stoupla jiná žena, většinou neformální s tlustýma křivýma nohama, a jemu nezbyvalo než v duchu nadávat. Strávil tak skoro hodinu a pak už musel jít do práce. Prošel nedalekým parkem a zapadl do velké skleněné budovy vystavěné na místech, kde kdysi válcovali plechy a slévali ocel. A dříve se tam asi proháněli zajíci a ještě kdysi dávno tam nejspíš bylo moře a jindy tam rostly

to zamířil přes park do práce. Závodníci-běžci ho zdupali, všude byly šlápoty, zbytky nějakých vláken a díry po kolících, kterými zřejmě vytyčili trať. V práci se pořád šuškal a ukazovali si navzájem novinové stránky a portály na webu, ale on se k diskusím nepřidal, a tak nevěděl, že mluví o parku a o tom, co se tam stalo. Navíc přišel nový šéf, a ten jim to jistě zatrhne.

On se jim se svou večerní zásilkou taky svěřit nechtěl.

Ačkoliv se snažil sám sebe přesvědčit, že k tomu nemá žádný důvod, schránku na dopisy otvíral večer s úzkostí. Blbý vtip přece nikdo nebude opakovat. Přesto cítil pořádnou úlevu, když byla prázdná.

Ke svému bytu proto došel docela vesele. Pískal si. Otáčel klíčem v zámku, když si teprve všiml papírku na dveřích, který měl přilepený přímo před nosem. Pane inženýre, něco u nás máte. Nečitelný podpis. Ovšem on dobře věděl, komu patří.

Starý soused vypadal radostně, když mu otvíral. Každé vyrušení mu bylo příjemné, vítal každé sebemenší vzrušení. Byl opak své ženy, která vždy jen něco zabručela a co nejrychleji zabouchla dveře.

„Už jsem na vás čekal, že vy dražíte něco na internetu?“

A podal mu navlas stejný balíček jako včera. Na svůj věk byl docela v obraze, možná i on občas něco takto prodával ze zásob životního haraburdí.

Obsah byl taky stejný. Jen obě nohy byly pravé. Evidentně patřily do páru s těmi včerejšími.

Přihodil je k prvním. Špajz jimi byl úplně zaplněný. Když lovil z police pivo, musel vynaložit značné úsilí, naklánět se a poskakovat po jedné noze, až hrozilo, že mu láhev vyklouzne z ruky.

Třetí den není v číselné řadě času nikdy překvapivý. A tak se nedivil, že balík byl opět na místě.

Byla to ruka a noha. Levá a pravá.

To bylo v pátek. Na víkend si naplánoval cestu mimo město. Pošta o sobotách

a nedělích nedoručuje, a navíc bude daleko od domova. Těšil se, že bude mít klid, a rád využil dávného a dlouho ignorovaného pozvání přátel na chalupu. Popíjí, poklábosí, užijí si zkrátka pěkný víkend, těšil se.

V sobotu večer opravdu popili a probrali kdeco. Přátelé, překvapení jeho příjezdem, si stěžovali, jak je život a svět krutý, kolik po něm chodí vrahů a jiných zloinců. Kam to všechno spěje. Odkud a kam.

V neděli ráno si přispal. Ptáci zpívali otevřeným oknem, ale nevadilo mu to. Kolíbal se na vlnách spánku a polospánku, nahoru a pak dolů. Když sešel do kuchyně, bylo skoro deset hodin. Přítel Karel mu něco ukazoval.

Nechápal, proč se přitom tvářil vesele.

„Tak to tu máš. Našli tě.“

„Kdo? Co?“

„No, to já nevím, měl bys to vědět ty.

Přece víš, komu jsi říkal, kde budeš. Něco tu pro tebe v noci nechali!“

Ukázal k altánu, kde byl opřený velký balík. Ani ho nemusel otvírat.

„To se na to ani nepodíváš?“

„Já vím, co tam je, a nechci to rozbalovat, pak bych to už pořádně nezabalil, nevím, proč to vozili sem, stačilo by to doma, nespěchám na to, i když je to důležité, moc důležité...,“ blekotal.

Stěží narval balík do auta a hned po obědě odjel. Sotva se rozloučil. Na kraji nejbližšího města strhnul z balíku svoje jméno a natlačil ho do kontejneru.

„Pane inženýre,“ volal soused, sotva dojel domů. „Máte tu balík.“

„Kdo ho dovezl?“

„To já nevím! Donesl ho nějaký mladý kluk, ale říkal, že ho má jenom donést – a co bych se ho vyptával?“

V balíku byla pravá ruka a levá noha. Co tedy bylo v balíku, který vyhodil?

Čekal trup nebo hlavu, ale k jeho překvapení to trvalo celý týden, než dorazily. Mezitím přišla ještě noha, ruka a pak dvě ruce a dvě nohy. Anatomicky to dávalo smysl jen částečně.

Jeden den byl klid a žádný balík nepřišel.

Kusy těl mu zabíraly už půlku obývacího.

Pár figurín si dokonce sestavil. Nahé postavy se tyčily v různých pozicích v rozích místnosti, některé kráčely ven a jiné se snažily namačkat dovnitř. Pak toho nechal a všechny je zase poházel na zem k jednotlivým kusům. Některé držely pohromadě, jiné se při pádu zase rozpadly.

Řekl si, že je nejvyšší čas, aby se všech těch nohou a rukou a trupů a jedné hlavy začal zbavovat. Jinak by ho to úplně zahltilo. Když každý den vynese dva kousky... a dva zase přijdou, napadlo ho – no ale aspoň se to nebude zvětšovat. A jednou to přece musí přestat.

Dalším řešením by bylo najít zdroj. Vyšší stupeň řešení. Udeřit přímo v místě, kde ten šílený nápad vzniká. Jenže kde by měl zasáhnout? A jak?

Napadla ho policie. Ano, jistě, logická úvaha. Napadne každého. A každý ji pak zavrhne. Nedůvěra. A navíc – jaký je to vlastně zločin? Obtěžování nevyžádanými balíky. Paragraf... jaký to jen bude? Vysmějí se mu.

Soukromý detektiv? Možná, ale jak se to dělá? Na internetu? A kolik to stojí? Není zrovna při penězích a nikdy nebyl. Mohl by to těmi kusy těla platit?

Prodat by je však mohl. Obchodním domům, butikům. Sběratelům přes internet. Lidé sbírají všechno. Úchylům. Přes internet.

Nabízím figuríny nebo jednotlivě jejich kusy. Vhodné pro úchyly. Značka – já sám úchyl nejsem. Anebo jsem, ale obchod je obchod.

Je pravda, že nohy už nemohl ani vidět. Otravovaly ho i nahé paže kolegyně. Těla ho otravovala. I jeho vlastní. Začal ho vysloveně nesnášet. Všude viděl své figuríny.

Za měsíc se v bytě nedalo bydlet. Samá ruka, noha, občas hlava a trup. Figuríny byly ze čtyř částí, pokud se nepočítala levá a pravá. Pokud ano, pak ze šesti. Na vyhazování už rezignoval. Nestíhal.

Za další týden se jen stěží prodral k posteli. Musel se k ní doslova prokopat. Když přitom dvakrát upadl, tak se rozčílil, vzal pár nohou a rukou a snažil se je rozmlátit a rozsekat. Přinesl si malou sekyrku a mlátil hlava nehlava. Ruka neruka. Šlo to ztěžka, brzy se unavil. Udýchaný se posadil na židli v předsíni u dveří, kde ještě zbýval kousek místa, a uvědomil si, že cítí silnou bolest. Díval se na své tělo a hledal ji. Cítil, že má mokrou ruku. Která to je? Levá? Podíval se na ni. Opravdu byla mokrá. A byla teplá. Byla zkrvavělá. Krev z ní kapala na zem. A taky na kalhoty. Ulpívala na spoustě rukou a nohou a hlav a trupů. Hromada trupů byla pocákaná krví.

Díval se na ruku a pořád nic neviděl. Až po chvíli překvapeně uviděl hlubokou ránu. Hodně krvácela. A bolela.

Vylekal se, ale rozhodl se nechodit k lékaři. Našel čistý ručník a ruku si omotal. I když ručník trochu prosakoval, časem se krvácení zmírnilo, až ustalo úplně. V ruce to cukalo a za pár hodin ho bolela celá paže, ale on to vydržel.

Něco ho na tom zaujalo. Jeho ruka. Vlastně ji nesnášel. I tu zdravou, neporaněnou. Nesnášel je obě. Jsou jako ty ostatní v jeho bytě. Mohl by je k nim přihodit. Nebo jiné ruce, nohy. Těla. Nesnášel těla. Uvědomil si, jak moc těla nesnáší. Nechápal, jak je dříve mohl tolerovat, dokonce je mít rád. Nejspíš je ale nikdy neměl rád. Jenom se mu to zdálo. Neznal je, nechápal je. Teď už ano. Teď už ví, co jsou zač.

Půjčil si velkou dodávku a polovinu těl odvezl na skládku za město. Tam je vysypal a kopal do nich a bušil do nich a řezal je a krájel je, a i když cítil bolest ve své poraněné ruce, nedbal na ni. O to víc bušil a řezal. Nebo kopal nohama, které ho nebolely. Dokud omylem nekopl do obrubníku. Zařval vztekem a bolestí.

Na popeláře, kteří se motali kolem, zdvihl prostředník. Pitomci!

Postupně sem odveze i další. S těly se jednou provždy vypořádá. Se všemi těly se

vypořádá. Pocítil přitom na ně chuť. Chuť se jich dotýkat, než budou zničena.

Na nové balíčky se postupně těšil víc a víc. Soused se na něj už nekoukal tak radostně a postupně se s ním přestal bavit. Žádný úsměv, žádné poklábosení, vtípek. Nic. Pootevřel dveře, aby balík prolezl. Ani o kousek víc. A jednoho dne mu řekl, že žádné balíky už brát nebude. Přestal mu odpovídat na pozdrav.

Musel tedy začít chodit na poštu. Někdy měl chuť balíky rozbalit ještě venku a vyřídít si to s nimi přímo na místě. Jenže cizí lidé se na něj dívali, a to ho dokázalo rozlítit. Občas se na někoho obořil a o hádku nebyla nouze. Všude kolem se míhala teplá, pohyblivá se těla. Bylo jich stále víc.

Jednoho dne, když se vracel pozdě večer z nákupu, se mu jedno takové tělo připletlo do cesty. Byla to mladá žena. Byl teplý pozdní večer a skoro nic na sobě neměla. Jen letní krátké šaty. Nahé nohy, nahé paže. Poznal ji na první pohled. Utekla mu z pokoje. Dobře poznával její nohy a paže. Co si to dovolila?! Jen on smí rozhodnout, co a kdy se kterou figurínou udělá.

Zatmělo se mu před očima. Popadl tyč, kterou měl s sebou (proč, to nevěděl, ale často s ní mlátil do svých umělých těl), a rozběhl se za ní. Udeřil ji do nohou, až upadla. Začala křičet, ale on udeřil znovu. A znovu. Ruce, nohy. Pak ho někdo chytil za jeho ruce a tyč mu vypadla. Žena se kamsi plazila a naříkala. Jeho chytily další ruce a další a postupně ho spoutávaly.

Je to on, je to on, křičely pak nějaké hlasy. Hysterici! Úchyl, křičeli. Nejdál byli tramvaj na nádraží a možná v Chorvatsku, ale všechno vědí. Kde berou tu drzost.

Viděli jste to u něj doma? Těla z figurín. Soused, který mezitím ovdověl (proč mu to sakra neřekl?), mluvil takové nesmysly, že to vypadalo, jako by smrt své ženy na něj chtěl svést. Prý na ni byl hrubý. Babizna jedna. Nejspíš ji oddělal sám, aby ho už neotravovala. A popeláři sborově hlásili, že se ukájel bušením do figurín na smetišti.

Je to jistě on, kdo před časem vraždil v parku. Psaly to noviny. Tak to musí být pravda. Úchyl je úchyl. Říkali lidi. Alibi taky nemá. Tvrdila policie. Důkazy zatím nejsou, mrkneme na DNA, ale možná že není přítel. Moudře rozvažovali doktoři v médiích. Dostane léčbu a chemickou kastraci. Hormony. Ženské hormony. A mužské hormony mu vycucnou z těla. Uvážlivě odpověděli na dotazy redaktorky s vnímavě rozšířenými očima a automaticky pokyvující hlavou.

Tvrdil, že mu ty figuríny posílal ten vrah z parku. A tím že ho dostal. Vykolejil ho. Prý to byl někdo z práce. Nějaký přítel. A on se z toho zbláznil. Znáte to, přece jste viděli nějaký hollywoodský film. Tak si vyberte.

Ať je to tak, či tak, je to možná vrah. Orgány musí být ostražité. Nejen to, musejí jednat. Je totiž nebezpečný. Je nebezpečný dokonce sám sobě. Ve vazbě si usekl malíček a rozdrtil nohu.

Při nejbližší příležitosti se zabije, pokud k tomu dostane příležitost. Vězeňský lékař proto nařídil, aby mu přivezly figuríny. V jeho bytě jich byla ještě spousta. Nikdo se o ně nehlásil. Teď do nich celé hodiny buší, ale jinak je prý klidný, málomluvný a jen pořád opakuje, že je obětí spiknutí nějakého vraha a lidí z práce. Chtěli se zbavit své kolegyně, tak ji zamordovali. Byla tlustá a neforemná a každého štvála. Na něj to pak svalili. Protože se s nimi nikdy moc ne bavil.

Jenže jiného vraha zatím nenašli. Nové důkazy se nevynořily. DNA se nenašla. Policie už měla další práci, jiné starosti, nové úkoly. Je otázka, jestli by mu to ještě pomohlo. Možná by tomu už ani nerozuměl. Možná by to pomohlo spravedlnosti, ale ta se umí ukájet sama, pravdu k tomu zase tak moc nepotřebuje.

A tak celé dny jen dál buší do figurín a občas do sebe a přestane jen na chvíli, aby se najedl, a občas taky proto, aby se vyspal a aby – i když to zní absurdně – načerpal sil k dalšímu životu.

B
elle
t
rie
ux

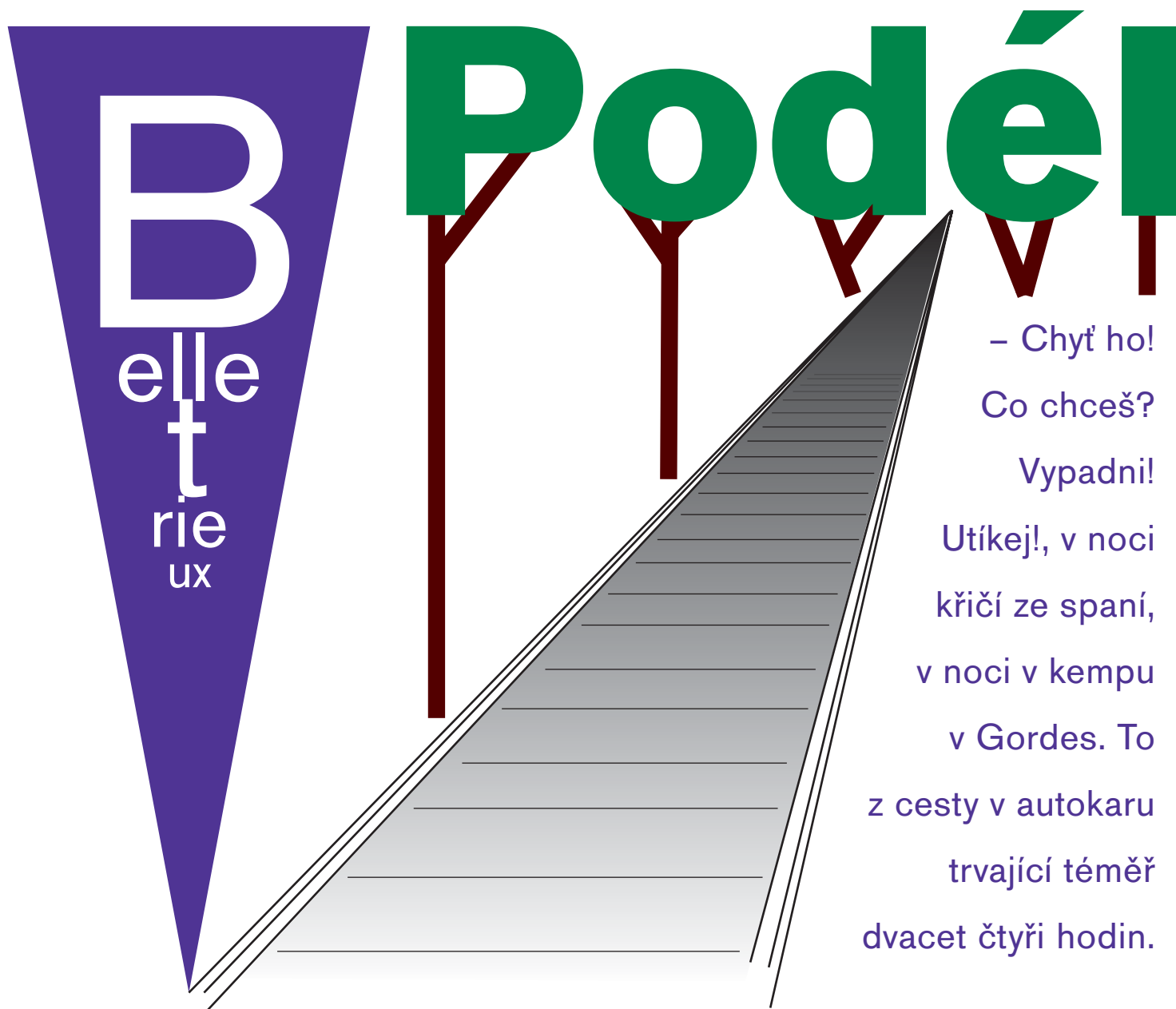
Jan Grundza

**Branky,
body,
vteřiny**

V moravském derby mezi Baníkem Ostrava a 1. FC Brno se na Bazalech diváci dočkali už v 8. minutě, kdy si naběhl do vápna Varadi a hlavou překonal brankáře Bureše. Brněnští po faulu na Doška ve 20. minutě z penalty vyrovnali, jmenovitě Rabušic přesně umístěnou střelou k tyči. Do přestávky už se mnoho zajímavého neurodilo, potěšila jenom nevyužitá šance Neuwirtha. Po změně stran Varadiho centr zužitkoval Ze-

her. Gargula se nikdy ani nevyjádřil, komu ve fotbale fandí. Moc toho o sobě namluvil a vlastně o to nikdo ani nestál. Měl v ksichtu něco neurčitě zlostného, snad to dělaly ty studené oči. Úzký, přísný rty, a když zašklubnul koutkem, šel z něj zvířeckej strach. Bylo lepší se uklidit na druhou stranu cimry. V Bundeslize remizoval Eintracht Frankfurt s Borussií Mönchengladbach 2 : 2. Skóre otevřel kanonýr hostů Oliver Neuville. Z volného přímého kopu kontroval Köhler, do kabin šli ovšem s jednogólovým náskokem hráči Frankfurtu, o což se zasloužil Martin Fenin. Střelou z voleje si důrazně řekl o pozvánku do reprezentace před nadcházejícím duelem s Portugalskem. Bod zajistil Borussii po rohovém kopu minutu před koncem utkání Matmour. Gargula byl převít, řekne Šustr. Kuš! sykne Mareda. Řekni, co Giro, prohodí směrem k televizi Roušar a už je to tady: vítězem dnešní 208 km měřící etapy Gira d'Italia se stal špa-

nělský cyklista Manuel Beltrán. Rozhodující chvíle přišla ve stoupání na vrchol Colle del Gallo, kdy se vydal do sólového úniku. Přestože jeho náskok nebyl nijak výrazný, dokázal ho udržet. Peloton dovedl do úzkých uliček Bergama Sastre. Co Kreuziger? křikne Roušar. Na cílové pásce se prosadil náš Roman Kreuziger. Bravurně mu rozjel spurt jeho týmový kolega ze stáje Liquigas Basso. Jo! křikne Roušar, ale o poznání míň hlasitějc. Všichni jsou zkrísnutí, ani u fotbalu nebyly obvyklé hlášky. Až Branky, body, vteřiny skončej, zjistí se, že nejsou oškrábaný brambory na zítřek, a začne mazec. Je cítit narůstat napětí jako před mečbolem. Na turnaji v Dauhá nejvýše nasazený Roger Federer zdolal po čtyřech setech 6 : 4, 6 : 1, 4 : 6 a 6 : 3 Argentince del Potra. Nezaváhal ani další z favoritů, Novak Djokovič. Z kurtu hladce smetl Robbinse 6 : 0, 6 : 1, 6 : 1. Z našich hráčů se dařilo pouze Berdychovi. Bez problémů postoupil přes indického specialistu na čtyřhru Bhúpatího. Po prvních dvou setech hraných shodně 6 : 3 pouze ve třetím setu neudržel svůj servis a utkání směřovalo do tie breaku, v němž zvítězil Berdych 7 : 1 na body. Neměl Gargula zmrzačit Dyntara – začne zase Šventner. Buší mi ve spáncích. Držte o Gargulovi aspoň na chvíli hubu! Jak tam seděl skloněnej nad hrncem a škrábal brambory, obstoupili jsme ho, a to byly body: do hrudníku, do břicha, do krku! Do zad! Do břicha! Do břicha! Bodali jsme do toho sviňáckýho těla. Do stehna! Do zad! Do břicha! Do močáku! Do zad! Do krku na ohryzek! Na atletickém mítinku v Oslu zvítězil ve sprintu na 100 m při neúčasti Usaina Bolta Asafa Powell v průměrném čase 10.07. Za deset vteřin bylo hotovo. Dvanáct škrabek zůstalo ležet zakrvácených v kuchyni na hromadě brambor. Nepřijdou na to, kdo bodnul kam. Ha, ha! Brankář amatérského moldavského klubu Dacia Suceava vykopl míč, který se ve vzduchu dostal do větrného poryvu...

Volby, EGO v Langhans, DNA monstra

Letmá odpolední návštěva Prahy před volbami. Z Pražského povstání do kanceláře nakladatelství Prostor pomocí GPS navigace, procházka na pár minut, anglické hlášení trasy z nové Nokie C5. Koupil jsem si box s trilogií románů Thomase Bernharda. Se slevou za osobní odběr, 560 Kč. A k tomu čtyři výtisky fejetonů Bohumila Doležala: Události, ve slevě, pro náhodné rozdávání známým.

Ve vlaku jsem nahlížel do knížky Jiřího Gruši: Česko / návod k použití, tam je pěkná úvaha o českém pesimismu a tendenci k beznaději. Ozývá se to z hudby Plastic People, z literatury – zejména z osudů některých autorů. V Rakousku možná podobné nálady, je řešením bernhardovský vztek a chladná ironie? Možná jedním z řešení, autor, který nevypráví jen historky pro lid, musí cosi takového přinést. Téma nebo způsob, který přesahuje výpovědi v jeho době běžné. Musí přijít s něčím, co jde dál, co mluví i jinde, v jiné zeměpisné šířce. Českým pokusem o překonání pesimismu je dobové Divadlo Jára Cimrmana...

Návštěva vernisáže fotografií v Langhans Galery. Ego: portrét vs. fotografie, na

pozvání Dušana Tománka. Jaksi hodně lidí na vernisáži, nesouvislé zážitky z výstavy. Portréty bez kulis, samotné, ke mně příliš nehovořily, jen některé fotografie. Srozumitelnější v příbězích, sériích složených z několika fotek od jednoho autora. Obrazů je příliš, ale zároveň mají tu přednost, že jsou mezinárodní už od chvíle svého vzniku, nemusí se překládat do jiné řeči. V tom mají fotografové výhodu, už od začátku se poměřují se širším světem než literáti a vypravěči.

Návštěva u Petra Motýla, knihy...

Jeden volební hlas je písmenem DNA, ze které se skládá monstrum zvané česká politika. Volby monstrum zásadně nepromění, žije si vlastním životem, nezávisle na zákonech logiky či spravedlnosti. Má svoji setrvačnost,

trati

ketrou volby až tolik nezmění. Pohyby monstra nejsou vymezeny časem od voleb k volbám. Volby přinesou jen částečnou permutaci, dílčí proměnu. Mohou monstrem jen obměnit, jinou cestou jsou ale také podmínky, ve kterých se monstrem pohybuje, to je druhá cesta politiky, tzv. hlas veřejnosti, médií, srovnání se zahraničím apod.

(26. 5. 2010)

Provence, 4.–13. 6. 2010

větrovka
cyklodres 5x
cyklokalhoty 4x – různé typy
cyklorukavice 2x
přilba a šátek
cyklobunda
přezůvky
tenisky
sandály
cyklotretry
kraťasy
ponožky 8x
tričko 3x, košile
rolák
svetr
plavky
ručník 2x
trenýrky 4x
nátělníky 3x
náhradní rifle
energetické tyčinky a tubičky, čokoláda,
rozpuštěný Isodrink 2x 400 gr.
Hašlerky, Beskydsky

šápkový a černý čaj
Alpa, Voltaren, Cetebe, Aspirin, Carbo Naturalis, Maalox, Jodisol Spray
Panthaderm Spray a krém na opalování
obinadlo, náplasti, toaletní potřeby
přední brašna, zadní brašna a brašna do rámu
mobil, nabíječka, sluchátka, pouzdro
kniha Thomase Bernharda: Mýcení
fotoaparát, náhradní paměťové karty 2x,
pouzdro, náhradní baterky
náhradní sedlo, lanka, cyklonářadí
olej na kolo, zámek na kolo
zápisník a tužka
kolíčky na prádlo 8x
cestovní rychlovarná konvice
hodinky, 200 eur, doklady
sáčky na odpadky
lepicí páska
prodlužka
sluneční brýle
sluneční brýle na kolo
kšiltovka
mapa Provence
cykloláhev 2x
příbor a nůž na chleba
otvírák na konzervy
miska
sklenička
hrnek

Letní lidový filmový festival

Hned za Rozvadovem film Líbáš jako bůh.
Cestou zpět filmy: Vy nám taky, šéfe, Ro-

mán pro ženy, Taková normální rodinka, Ulovit miliardáře. Různě naleštěné sbírky gagů jako pro televizní seriál. Matné úmysly je porovnat, ale je to zbytečné, seznam snad stačí. Levný autokar a levné ubytování, zato ideální krajina, jako z Utopie. Několik set čtverečních kilometrů v místech, kde se zastavil čas. Ticho levandulových polí, vůně kořeněných trav ve vzduchu. Vítr od moře a prádlo ráno na terase úplně mokré. Cesty bez provozu. Výlety na kole každý den, ve své cestě i ve skupině.

Pětašedesátiletý spolubydlící, bývalý házenkář z Dukly, s endoprotézami v obou kyčlích, po úrazech při in-line bruslení.

– Chyť ho! Co chceš? Vypadni! Utíkej!, v noci křičí ze spaní, v noci v kempu v Gordes. To z cesty v autokaru trávající téměř dvacet čtyři hodin.

Další spolubydlící, jednapadesátiletá nezaměstnaná cykloturistka, která dostala zájezd od manžela k loňským narozeninám. Absolvovala už devět rekvalifikačních kurzů, podvojně účetnictví, práce s PC, řidič VZV a další, ideální žačka, ideální potrava kanonů ministerské sociální politiky.

Poslední spolubydlící věkem k šedesátce, rozbalí, zasune špatně paměťovou kartu do vypůjčené digitální zrcadlovky a rázem má po náladě a skoro i po celé dovolené.

Večery, kdy se už tolik nevypráví o vojně jako o těch, kdo emigrovali. Skupinka několika novinářů z místních redakcí ČTK a MF Dnes v západních Čechách, drby ze zákulisí. A přes den trasy, které se dají stejně tak ujet na kole jako ujít pěšky, aspoň v částech do kopce.

Svět narychlo a po česku poznávaný. Narychlo, jako při honu na lišku. A přece lepší na kole než autem. Kompromis mezi potřebou pohybu a potřebou klidu. Naohlédnutí a pozorování.

(21. 6. 2010)

Zdeněk Mitáček

Kolikrát

Abigail
surfující
(O Abigail
část I.)

Abigail a sníh naprosto nevhodný ke snowbordingu (O Abigail část II.)

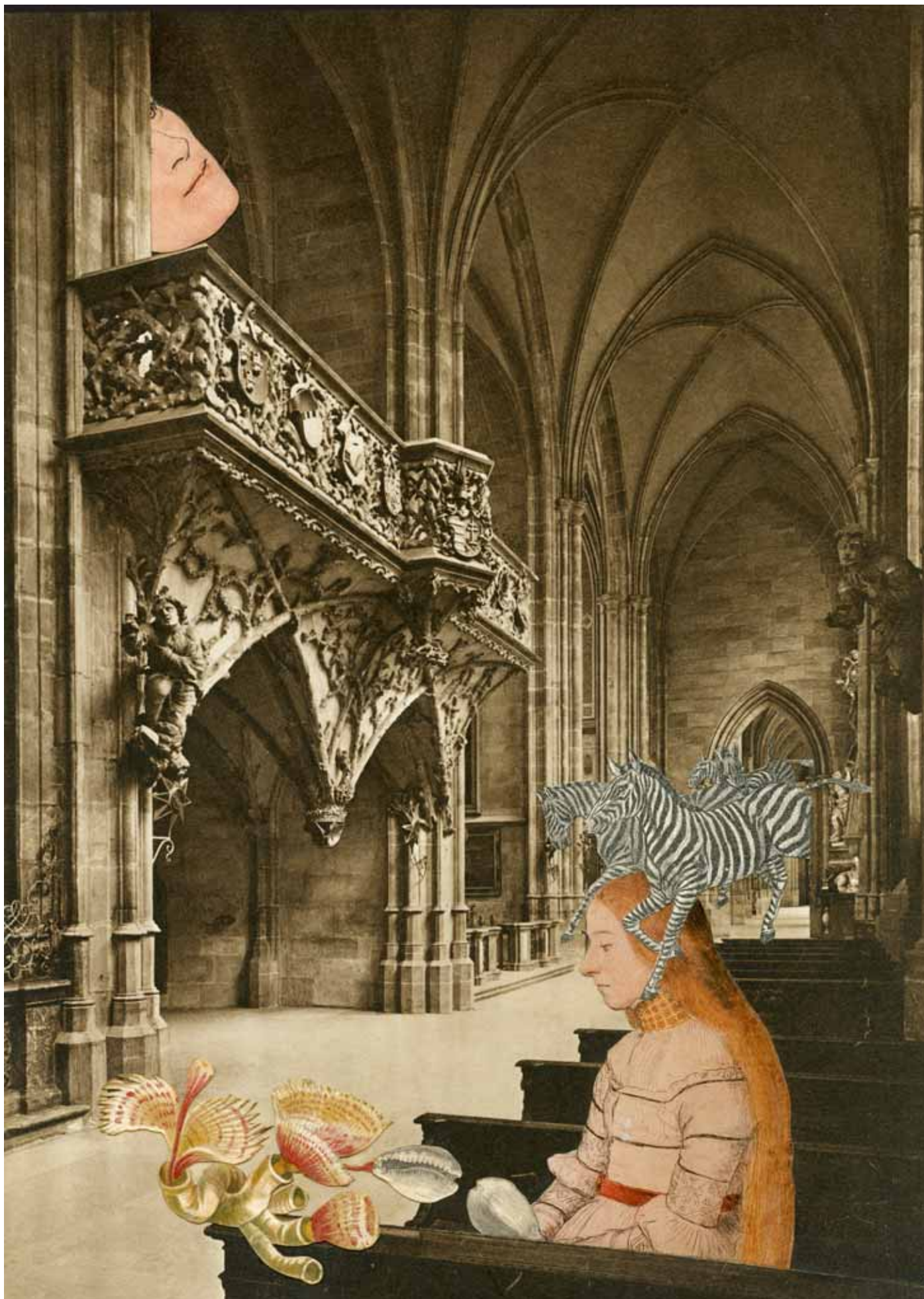

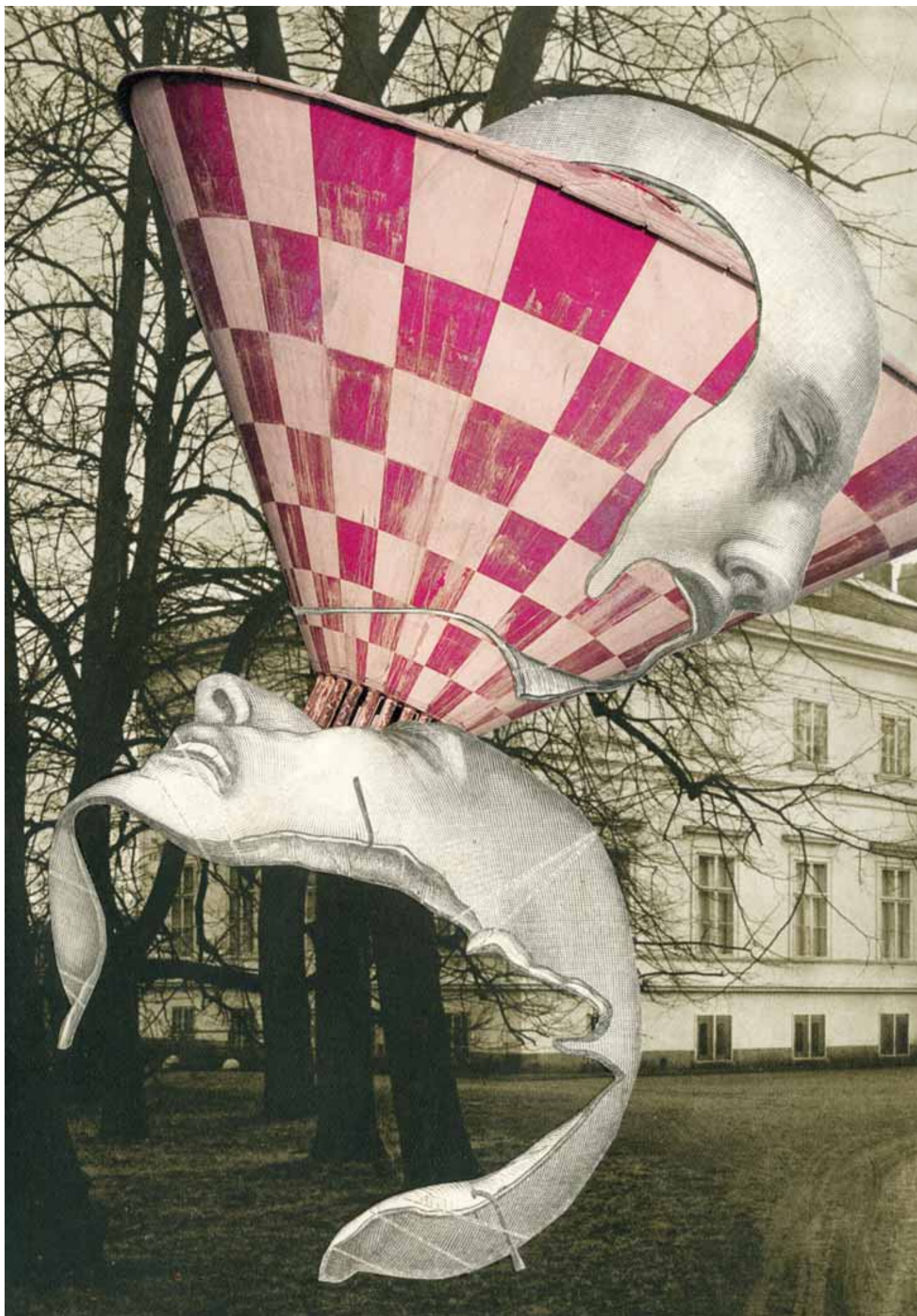

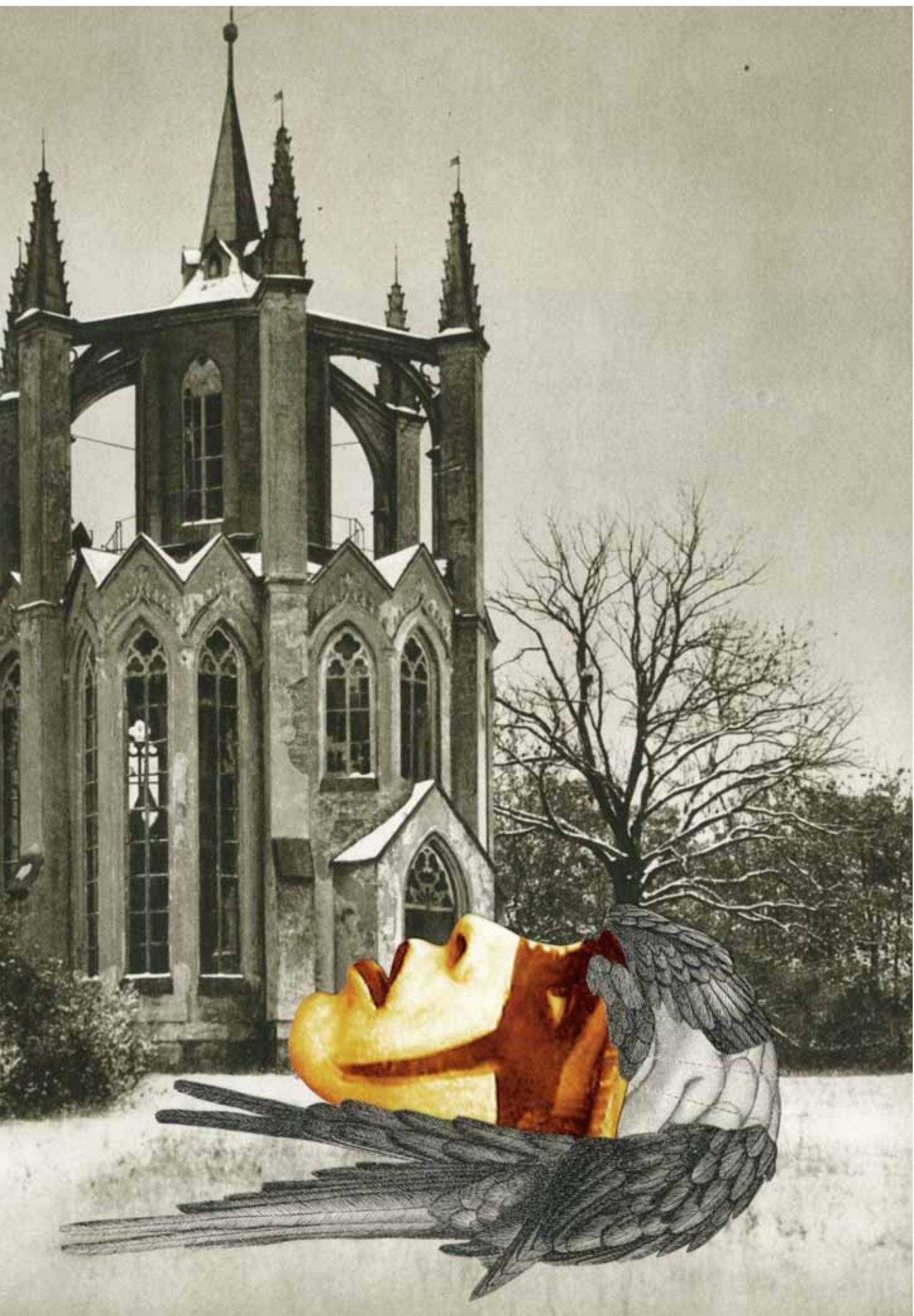

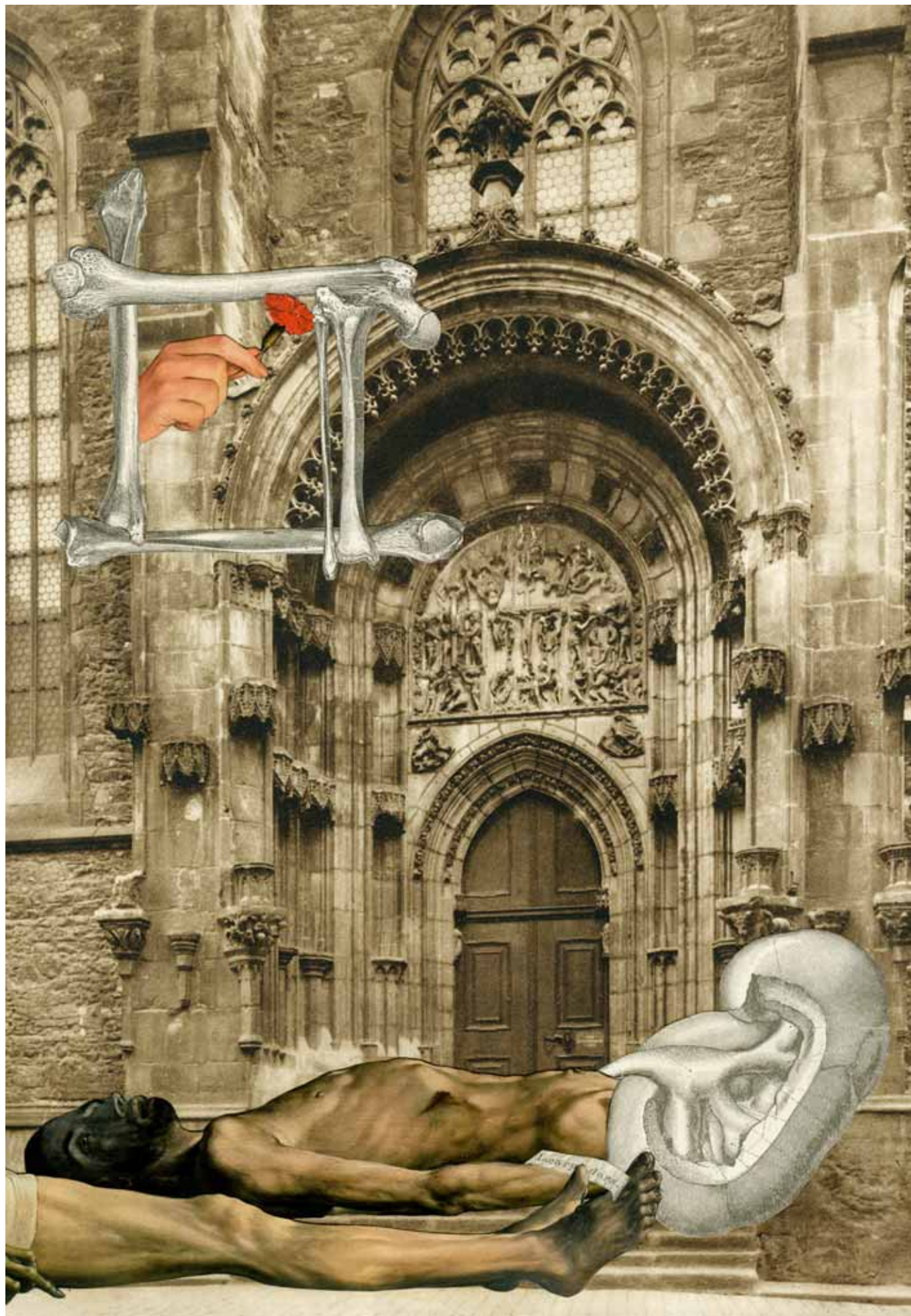
Game is over

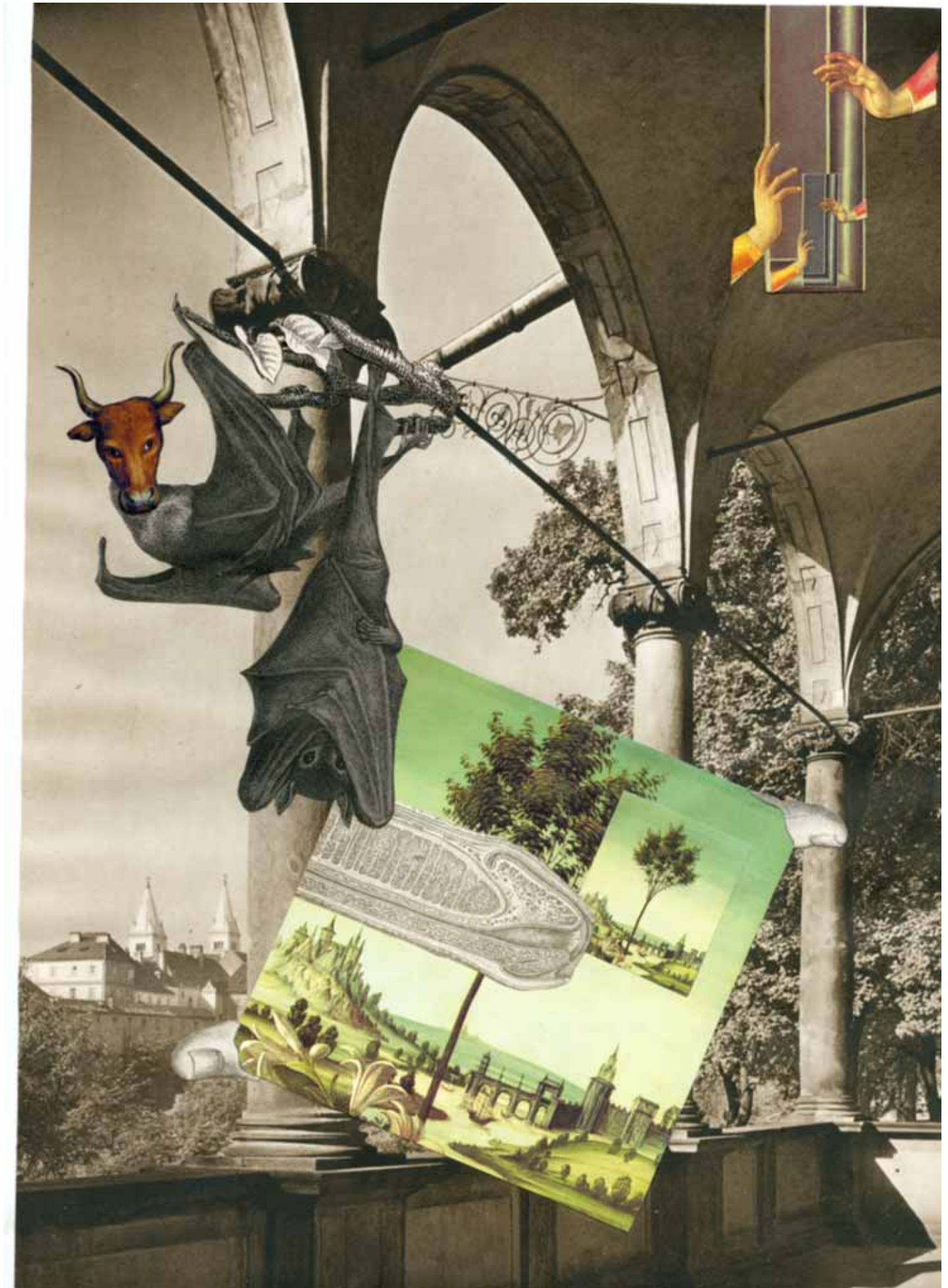

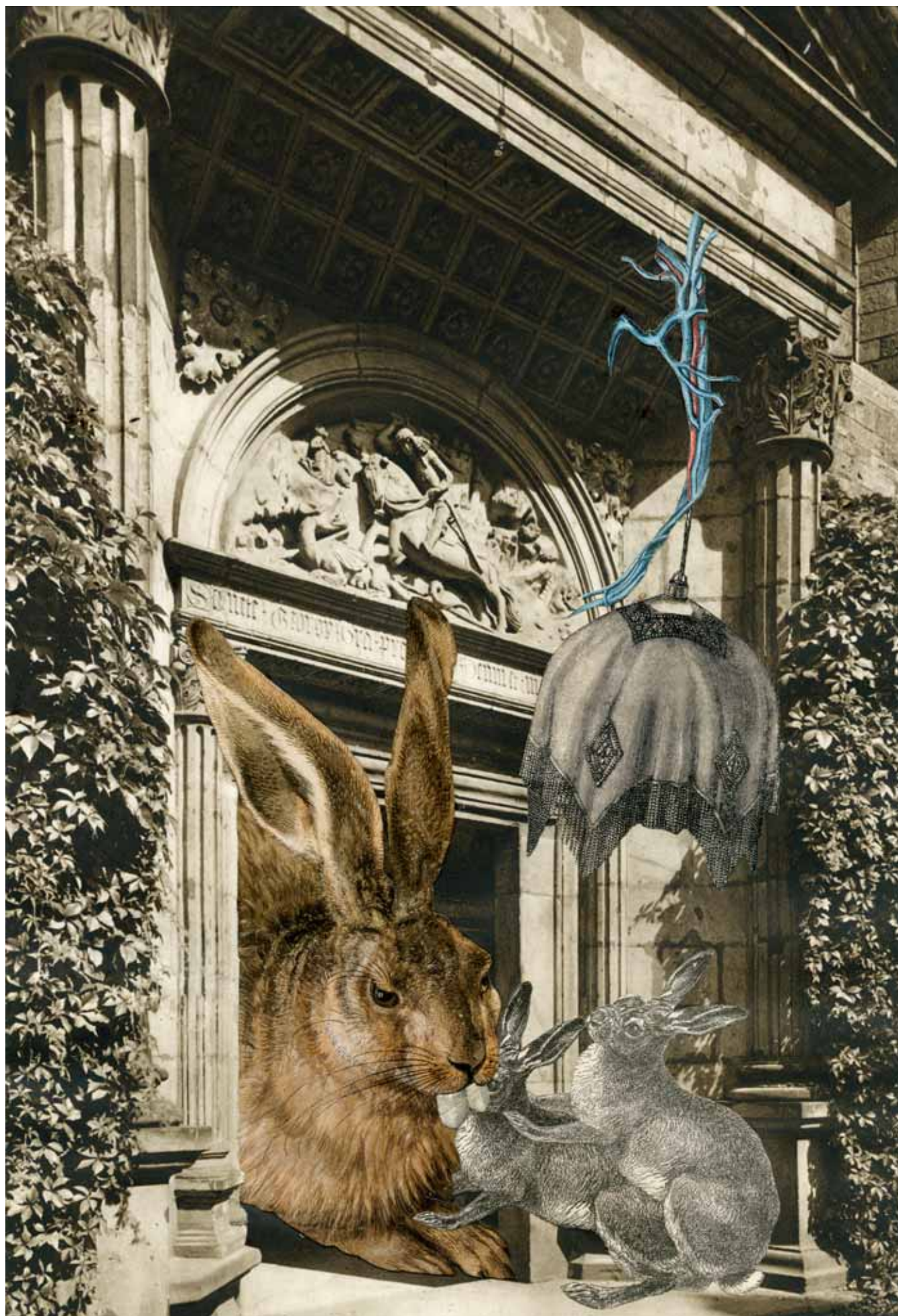

O jisté biracionální kubické transformaci a jejím upotřebení v teorii křivek

V příštím čísle (vychází 1. srpna 2010)

rozhodně nenajdete:

Rozhodnutí sporu o tom,
jak vlastně vypadá autentická levice

Zhodnocení pontifikátu Pia XIV.

Škeblomet

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!